

INFORMAČNÍ
SERVIS

SMO
SVAZ MĚST A OBCÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Ins

ČASOPIS
SVAZU MĚST A OBCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY
31. ROČNÍK
ČÍSLO 12/2023

<http://www.smocr.cz>

**Dopady
konsolidačního
balíčku
na města a obce**

**Dětské skupiny
jako příležitost
pro obce**

**Ohlédnutí
za 1. ročníkem
Energetické
konference**

ZELENÁ
ELEKTRINA

ENERGETICKÝ
MANAGEMENT

AKUMULACE
ENERGIE

FOTOVOLTAIKA
JAKO SLUŽBA

EMISNÍ
OFFSETOVÉ
PROGRAMY

TECHNICKÁ
ZAŘÍZENÍ
BUDOV

SYSTÉMY
MĚŘENÍ
A REGULACE

ENERGETICKÉ
ÚSPORY
SE ZÁRUKOU

ZAŘÍZENÍ PRO
TEPELNOU
ENERGETIKU

VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ

ELEKTROMOBILITA

KOGENERACE

OSVĚTLENÍ V OBJEKTECH

Máme zelená řešení, která šetří klima i miliony

ČEZ ESCO dodá vaší obci či firmě komplexní zelená řešení, která šetří klima i miliony v rozpočtu. A také kuráž je zrealizovat.

www.cezesco.cz/kuraz

ESCO

**ČISTÁ
ENERGIE
ZÍTRKA**

Vážení a milí kolegové,

rok 2023 se nachýlil k svému závěru a je tedy čas se ohlédnout a zhodnotit naši uplynulou práci pro Vás, starostky a starosty, zastupitele i úředníky obecních či městských úřadů, a v neposlední řadě samozřejmě i pro naše občany.

Máme za sebou řadu svazových akcí, z nichž některé se letos poprvé po delší odmlce mohly opět konat prezenčně, a nikoli jen on-line formou, na kterou jsme si během covidové epidemie museli zvyknout. Kancelář tedy v únoru a březnu mohla vyjet na spanilou jízdu po českých krajích a znovu obnovit naše krajská setkání. Třináct zastavení přineslo kromě čerstvých informací z legislativy, týkajících se například zadávání veřejných zakázek a možných rizik pro samosprávy s tím spojených, také informace o pomoci státu při tvorbě digitálních map. Horkou novinku představili zástupci České spořitelny. Jejich unikátní e-kiosky nahrazující úředníka sklídil zasloužený obdiv.

Vrcholem roku byl ale bezesporu květnový XIX. sněm Svazu, na kterém jsme přivítali mimo představitele vlády i prezidenta republiky pana Petra Pavla. Volební hlasy účastníků potvrdily na další volební období ve funkci předsedy opět Františka Lukla a v řadách Předsednictva jsme uvítali nové členy.

V době, kdy píšete tyto řádky, máme před sebou ještě Celostátní finanční konferenci v Praze a také důležité setkání evropských asociací (CEMR). O tom, jak dopadly, se dočtete v lednovém čísle tohoto zpravodaje.

Když se za rokem 2023 ohlédnou, vidím usilovnou práci jak kanceláře Svazu, tak desítek členů našich odborných orgánů, komisí a pracovních skupin. Připomínkovali jsme řadu návrhů připravovaných zákonů či novelizací, jako je například zákon o podpoře bydlení, krizový zákon nebo zákon o integrovaném záchranném systému. Apelovali jsme na Ministerstvo vnitra ke zlepšení

postavení strážníků obecních policí, na základě vašich podnětů jsme řešili postavení uprchlíků z Ukrajiny. Aktivně se věnujeme odpadovému hospodářství i kyberbezpečnosti, za stejně důležité považujeme novelizace zákonů i prováděcí předpisy. Věřte, že je toho hodně. Naše připomínky často vedou k vytvoření legislativy uživatelsky přívětivější, tedy jasnější a jednodušší aplikovatelné.

Nebyl to jednoduchý rok, jeho nejdiskutovanějším tématem byly úspory. Úspory domácností, úspory státního rozpočtu a samozřejmě úspory měst a obcí. Abychom obcím ukázali možný nový směr v energetice, uspořádali jsme začátkem podzimu konferenci s názvem Energetické výzvy a limity obcí a měst. Chtěli jsme sdílet dobré nápady, ukázat nové projekty, nové cesty i nové vize. Měla ohromný ohlas a účastníci odjížděli nabití informacemi a také optimismem do budoucna. Ukázalo se totiž, že ve spojení neotřelých nápadů s představiteli samospráv, kteří jdou pokroku a rozvoji naproti, je největší síla našich měst a obcí. A to nejen mně, ale i všem kolegům dodává odvahy a optimismus jít dál.

Přeji Vám krásné prožití Vánoc, hodně času na rodinu a přátele a hlavně hodně zdraví. V novém roce se na Vás těší Vaše

Radka Vladyková

Krátké zprávy	4
Konsolidační balíček podepsal prezident	5
Národní dotace v roce 2024	6
Není úřední deska jako úřední deska	7
Strategické plánování pomáhá tvořit lepší budoucnost i tvář měst a obcí	11
Energetické výzvy a limity obcí a měst ohlédnutí za 1. ročníkem Energetické konference svazu	12
Dětské skupiny jako příležitost pro obce	23
Smart City Expo Barcelona ukázal, co vše je dnes ve městech technologicky možné	29
Právní poradna	30
Legislativa	32
Z jednání orgánů Svazu	35
Soutěž: Adapterra Awards 2023 zná své oceněné	37

ČASOPIS SVAZU MĚST A OBCÍ ČR

Vychází v nákladu 3000 ks zdarma.
Vydává SMO ČR.
Kancelář: ul. 5. května 1640/65, 140 00 Praha 4,
tel.: 234 709 711, e-mail: zgrajova@smocr.cz.
ID datové schránky: 5fkgwn3
Za zpracování a obsahovou náplň odpovídá redakce.
Grafická úprava a DTP: Vladimír Spivála
Tisk: Tiskárna Grafotechna +
Uzávěrka tohoto čísla: 30. 11. 2023
MK ČR E 14584

Foto na titulní straně:
Lenka Zgrajová

Institut nezúčastněné osoby má v našem správním řádu stále místo

6. listopad 2023, Praha

Na základě iniciativy senátorky Evy Rajchmanové a předsedy Svazu Františka Lukla se konal na Ministerstvu spravedlnosti kulatý stůl k problematice nezúčastněné osoby. Předmětem diskuse byl institut tzv. nezúčastněné osoby zejména při úkonech trestního řízení. Institut nezúčastněné osoby však není pouze trestněprávním institutem, ale lze jej nalézt i v jiných právních předpisech. Odborné diskuse se zúčastnili zástupci Ministerstva spravedlnosti, Ministerstva vnitra, Policie ČR, Nejvyššího soudu, Advokátní komory a Exekutorské komory. Za územní samosprávy byla přítomna starostka Čudrnáková z obce Březůvky, místopředseda Svazu Pavel Drahovzal, Ivona Mottlová za kancelář Svazu a senátorka Eva Rajchmanová. Kulatý stůl navázal na přerušenu debatu nad institutem přítomnosti nezúčastněné osoby, která vyvstala po tragické události v obci Dražůvka v roce 2019. Přítomní se s Ministerstvem spravedlnosti shodli, že institut nezúčastněné osoby má v našem právním řádu stále místo. Je však nezbytné řešit otázky bezpečnosti, odpovědnosti a případných náhrad škody. Jednání tak bude pokračovat zejména se zástupci Ministerstva vnitra a samospráv. Výsledkem by měla být metodika popisující postup obcí při zajišťování nezúčastněné osoby zejména na základě žádosti Policie ČR, popis činnosti nezúčastněné osoby či vyjasnění odpovědnosti a postupů při náhradě škody.

Finanční správa zajistí služby pro občany obcí i tam, kde došlo ke zrušení finančních úřadů

9. listopad 2023, Praha

Mezi Finanční správou ČR a Svazem bylo podepsáno memorandum o spolupráci, které deklaruje připravenost finanční správy zajistit služby pro občany obcí, ve kterých došlo k 1. červenci 2023 ke zrušení územních pracovišť finančních úřadů. Načasování podpisu memoranda směřuje k blížícímu se lednovému a březnovému termínu podání příznání k dani z nemovitých věcí, resp. dani z příjmů fyzických osob v listinné podobě. Společným cílem je deklarovat zájem na udržení kvality a rozsahu nejvíce žádaných služeb finančních úřadů, a to zejména zajištění pomoci obyvatelům

dotčených obcí s vyplněním a odevzdáním jejich daňových příznání. Memorandum o spolupráci podepsali generální ředitelka Finanční správy Simona Hornochová a předseda Svazu František Lukl.

„Ruku v ruce s postupující elektronizací výběru daní a samotné finanční správy je ekonomicky nevyhnutelná také reorganizace regionální struktury, zejména málo využitých pracovišť finančních úřadů. Vedle potřebného rozvoje digitálních služeb si však uvědomujeme nutnost zachování možnosti osobního kontaktu s pracovníky finančních úřadů, který je stále pro určitou část veřejnosti preferovaným způsobem komunikace. Oceňovaná služba výjezdů do obcí má již dlouholetou tradici, v obcích se zrušeným pracovištěm proto budou naši odborníci nápomocni při vyplnění a odevzdání daňového příznání. Vedle toho zřídíme ve všech krajích konzultační telefonní linky pro nejvytíženější období ledna a března. V těchto

dnech ředitelé finančních úřadů aktivně komunikují se starosty dotčených obcí a dojednávají harmonogramy výjezdů našich pracovníků, přičemž už nyní je domluveno kolem stovky výjezdů po celé zemi,“ uvedla Simona Hornochová. František Lukl doplnil: „Pro Svaz měst a obcí je nanejvýš důležité zachování dostupnosti služeb veřejné správy pro naše občany v místě jejich bydliště. On-line komunikace je modernější, rychlejší a hlavně úspornější, nesmíme však zapomenout na občany, kteří k ní nemají přístup či preferují osobní jednání. Proto vítáme a podporujeme spolupráci s finanční správou, která těmto občanům přinese stejný komfort při jednání s úřady, na který jsou zvyklí.“

Obsahem memoranda je zejména deklarace následujících služeb ze strany finančních úřadů:

- pět výjezdů odborných pracovníků finančních úřadů do dotčených obcí, a to

v měsících lednu a březnu (v případě nižší poptávky ze strany obce realizace nejméně dvou výjezdů měsíčně);

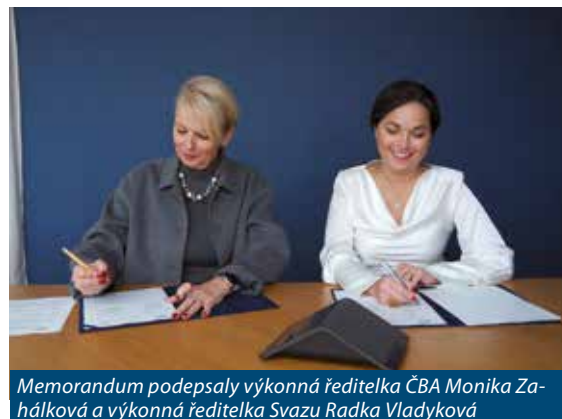
- přítomnost nejméně dvou odborných pracovníků finančního úřadu s odpovídajícím technickým vybavením nezbytným k vyplnění a převzetí daňového příznání na každém z výjezdů;
- zřízení kapacitně dostupné telefonické linky v lednu a v březnu pro každý kraj, na kterých se občané v úředních hodinách budou moci poradit s odborníkem finančního úřadu;
- dostupnost tiskopisů daňových příznání na obecních úřadech dotčených obcí;
- prodloužení úředních hodin všech územních pracovišť finančních úřadů v posledním týdnu před koncem lhůty pro podání příznání k dani z nemovitých věcí a k dani z příjmů fyzických osob v listinné podobě.

Svaz podepsal memorandum s Českou bankovní asociací

15. listopad 2023, Praha

Předmětem memoranda s Českou bankovní asociací (ČBA) je spolupráce, vzájemná pomoc a výměna informací s cílem rozšiřovat znalosti finančních nástrojů ve veřejném sektoru, a tím i možnosti jejich efektivního využívání. Svaz a ČBA chtějí

na základě memoranda mimo jiné navázat spolupráci v oblasti vzdělávacích aktivit týkajících se vzdělávání starostů měst a obcí v rámci celoživotního vzdělávání, a to například prostřednictvím dlouhodobého vzdělávacího manažerského programu ČBA Finance pro nefinanční manažery nebo ESG semináře či dalších odborných seminářů, které zastřešuje ČBA. Dále ČBA poskytne Svazu slovníček finančních a ESG pojmů s cílem posílení finanční gramotnosti starostů.

Memorandum podepsaly výkonná ředitelka ČBA Monika Zahálková a výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková

Konsolidační balíček podepsal prezident

Konsolidační balíček, po jeho schválení v Senátu dne 8. listopadu 2023 ve znění, které bylo schváleno i dolní komorou Parlamentu, doputoval k prezidentovi republiky, který ho dne 22. listopadu 2023 podepsal. Co všechno tento soubor opatření, která mají přispět k ozdravení české ekonomiky, obsahuje?

Konsolidační balíček mění více než 60 zákonů. Předpokládá, že by navrhovaná opatření měla zlepšit saldo státního rozpočtu o 97,7 miliardy v příštím roce a v následujícím souhrnně v hodnotě až o 150,7 miliardy. Dopady konsolidačního balíčku jsou rozsáhlé, my je nebudeme řešit v celé šíři, v následujícím textu se zaměříme jen na změny dopadající na obce a města ČR.

Jeden z největších dopadů se týká **ponížení podílu municipalit na sdílených daních** (tzv. RUD). V současnosti obce a města získávají podíl ve výši 25,84 procenta. Změna rozpočtového určení daní nabude postupné účinnosti. V roce 2024 podíl municipalit klesne na 24,92 procenta, od následujícího roku obcím připadne podíl v hodnotě 24,16 procenta. Podle srpnové predikce bude příjem obcí ze sdílených daní při stávajícím podílu obcí v roce 2023 odpovídat výši 288,1 mld. Kč. V roce 2024 se očekává příjem 289,6 mld. Kč, i při započtení nižšího podílu na sdílených daních. V roce 2025 se výše inkasa odhaduje na 300,9 mld. Kč (při započtení podílu na sdílených daní ve výši 24,16 %).

I přes původní záměr vlády sdílet výnos **daně z nemovitých věcí** mezi rozpočty obcí a státu, došlo nakonec k zachování stávajícího modelu. Výnos této daně zůstane i do budoucna výlučným příjmem obce. Přesto se ani této dani nevyhnuly úpravy. Nově se navýší sazby daně v prů-

Inkaso daně z hazardních her podle stávající úpravy (r. 2023) a po změně podle vládního PN k SN 488 schválenému Rozpočtovým výborem (r. 2024) v mld. Kč

	celkové inkaso	inkaso jednotlivých veřejných rozpočtů			meziroční změna inkasa		
		SR	rozpočty všech obcí	rozpočty obcí s TH	SR	rozpočty všech obcí	rozpočty obcí s TH
2023	16,3	7,9	1,9	6,5	6,12	1,69	-5,16
2024	18,95	14,02	3,59	1,34			

Zpracováno na základě dat MF

měru o 80 procent, čímž vzroste inkaso této daně přibližně o 10 mld. Kč. Bude zaveden inflační koeficient. Obce budou mít nově pravomoc ponížít místní koeficient až na hodnotu 0,5. Nově zastupitelstva mohou zavést koeficient na zemědělské pozemky (orná půda, vinice, chmelnice, zahrady a ovocné sady) v rozmezí 0,5–1,5.

Rozsáhlá nejenom politická, ale i mediální diskuze se vedla ohledně podoby **daně z hazardních her**. Výnos z technických her (tzv. herních pozic) připadne z 55 procent státu, zbylé procento se rovnoměrně rozdělí mezi všechny obce a ty obce, které mají na svém území povolené herní automaty. Vlivem této změny určení inkasa daně dojde k propadu 5,16 mld. Kč u obcí, které na svém území povolily herní pozice. Naopak dojde k posílení všech obecních rozpočtů o 1,69 mld. Kč. Nově vznikne kategorie tzv. online hazardních her, jejíž výnos celý poputuje do státního rozpočtu.

Zbylé hazardní hry s výjimkou technických a online hazardních her budou sdíleny v poměru 35 % pro stát a 65 % pro všechny obce. Sazba daně ve výši 35 % zůstává u technické hry a loterie, u ostatních typů her se sazba navyšuje na 30 %.

V oblasti **dotací** konsolidační balíček mluví o snížení národních titulů a snížení spolufinancování ze státního rozpočtu u fondů EU. Nad rámec této legislativy dojde v příštím roce ke snížení objemu příspěvku na přenesenou působnost o 2 procenta (*podrobněji následující článek*).

Vzhledem k výše uvedeným legislativním změnám se Svaz obává o možnost financování veřejných služeb a infrastruktur, stejně tak i o realizace investičních aktivit municipalit.

PhDr. Ing. Ilona Masopustová
Legislativní a právní sekce

Makroekonomická predikce, stav k 29. 8. 2023

OBCE (mld. Kč) vč. Prahy	skutečnost	predikce 2023			predikce 2024			predikce 2025		
		2022	2023	2023–22	2023/22	2024	2024–23	2024/23	2025	2025–24
DPH	138,6	147,3	8,7	6,3%	149,6	2,3	1,6%	153,4	3,8	+ 2,5%
DPPO (sdílená část)	60,8	78,8	18,0	29,6%	76,5	-2,3	-2,9%	81,9	5,4	+ 7,1%
DPFO celkem	52,8	62,0	9,2	17,4%	63,5	1,5	2,4%	65,6	2,1	+ 3,3%
DPFO – zvl.sazba	8,3	10,6	2,3	27,7%	9,3	-1,3	-12,3%	8,6	-0,7	- 7,5%
DPFO – placená poplatníky (z příznání)	3,6	3,6	0,0	0,0%	3,5	-0,1	-2,8%	4,3	0,8	+ 22,9%
DPFO – placená plátcí celkem	40,9	47,8	6,9	16,9%	50,7	2,9	6,1%	52,7	2,0	+ 3,9%
Daň z nemovitých věcí	12,4	12,6	0,2	1,6%	22,7	10,1	80,2%	23,4	0,7	+ 3,1%
Daň z hazardních her (sdílená část)	1,9	2,0	0,1	5,3%	3,6	1,6	80,0%	3,9	0,3	+ 8,3%
CELKEM	266,5	302,7	36,2	13,6%	315,9	13,2	4,4%	328,2	12,3	+ 3,9%

Zdroj: MF

Národní dotace v roce 2024

K jak velkému omezení u národních dotací dojde v příštím roce a jak se tyto změny dotknou titulů, které samosprávy dlouhodobě využívají? Na to se snažil Svaz měst a obcí najít odpověď v průběhu letošního podzimu.

Pravděpodobně jste si všichni z médií všimli informace o tom, že konsolidační balíček, který vláda České republiky připravila, v sobě obsahuje rovněž významné škrtky v národních dotačních titulech. Jelikož se Svaz dlouhodobě snažil zjistit, v jaké míře se toto dotkne titulů, které samosprávy využívají, dovolujeme si vám přinést přehled informací, které jsme získali.

V prvé řadě je nutné zmínit, že jak evropské, tak i národní dotační tituly jsou obcemi vítaným zdrojem finančních prostředků, díky kterým si mohou dovolit svůj rozvoj rychleji, než by tomu bylo v případě financování pouze z vlastních zdrojů. Ačkoli se v médiích objevují i informace o tom, jaké finanční prostředky mají obce na svých účtech, odborníci z řad starostů a primátorů moc dobře vědí, že tyto prostředky nejsou zpravidla volně pro plánované projekty.

Ať se již jedná o projekty infrastruktury, které přinášejí zlepšení dopravní dostupnosti, zkvalitnění výuky ve školských zařízeních, zlepšení dostupnosti zdravotních či sociálních služeb nebo projekty spojené s kvalitou životního prostředí a úsporami energie, jedná se o projekty, které jsou potřebné. Stejně tak se jedná o projekty zaměřené na nehmotné služby, vzdělání či obdobně. Svaz si je vědom skutečnosti, že obce a města nyní netrpělivě vyčkávají, o jaké programy se budou moci v příštím roce ucházet.

Ministerstvo životního prostředí v rámci Národního programu Životní prostředí v současné chvíli připravuje Rámec NPŽP pro období 2024–26, jeho finální podoba bude po schválení zveřejněna na webových stránkách MŽP. Kromě již vyhlášených výzev lze předběžně říci, že v roce 2024 budou z prostředků Státního fondu životního prostředí ČR opakovaně podpořeny dále

uvedené oblasti, kde se jako potencionální příjemci předpokládají obce a města:

- Podpora obcí v národních parcích
- Pakt starostů a primátorů
- Přírodní zahrady

Další případné dotace se vyjasní po schválení výše uvedeného rámce.

V oblasti programu Nová zelená úsporám, který je nyní součástí Modernizačního fon-

Ministerstvo pro místní rozvoj plánuje v nejbližších dnech zveřejnit tzv. Rámec národních dotačních titulů, který bude obsahovat informaci o tom, jaké konkrétní programy budou v následujícím roce otevřeny. Tento rámec bude obsahovat rovněž informaci o jednotlivých termínech a alokacích. Aktuálně se plánuje vypsát například výzva na dostupné bydlení vč. podpory nájemního bydlení.

V oblasti regionálního rozvoje se plánují mj. nové výzvy určené pro obnovu

a rozvoj pevnostních měst Josefov a Terežín a dále na podporu hospodářsky a sociálně ohrožených území. Plánováno je opět vypsání výzvy na obnovu místních komunikací a veřejných budov v nejmenších obcích.

V oblasti cestovního ruchu se plánují vypsání výzvy na podporu marketingových aktivit a infrastruktury CR. Jako obvykle se počítá rovněž s vý-

zvou na podporu urbanistických a architektonických soutěží.

Ministerstvo zemědělství má v plánu opět vyhlásit dotační titul Údržba a obnova kulturních a venkovských prvků a také program Podpora výstavby a technického zhodnocení infrastruktury vodovodů a kanalizací III.

Ministerstvo zdravotnictví v tuto chvíli nespravuje žádný vlastní investiční program zaměřený na podporu regionálního zdravotnictví a pro rok 2024 neplánuje ani vypsání nového.

Ministerstvo kultury, ačkoli nemá jednotlivá výběrová dotační řízení strukturována dle typu jednotlivých příjemců (města a obce, kraje, neziskové organizace, církve apod.), resp. jsou zpravidla otevřená většinou typů právnických forem, plánuje i v příštím roce podporu témat, kde se do výzev

du, byla dne 19. září 2023 spuštěna výzva HOUSEnerg č. 7/2023 na podporu rezidenčního sektoru při obnově bytových domů ve vlastnictví obcí a veřejné správy. Vedle obcí a krajů mohou výzvu využívat dále městské části, příspěvkové organizace, výzkumné instituce, nadace či církve. Alokace výzvy dosahuje výše 1 mld. Kč a žadatelé mohou dosáhnout na podporu do maximální výše 70% přímých výdajů, které souvisejí s realizací opatření. Mezi ta patří podpora v oblasti zateplení obálky budovy, výměny nebo pořízení zdrojů energie, případně podpora při realizaci adaptačních a mitigačních opatření, jako je například Dešťovka, anebo pořízení dobíjecí stanice. Dalším cílem této výzvy je podpora sociálních bytů ve vlastnictví obcí a veřejné správy, kdy je možné získat dotační bonus ve výši max. 150 tis. Kč za každou bytovou jednotku se statutem sociálního bytu. V případě využití tohoto bonusu je však nutné provést i zateplení obálky budovy.

mohou zapojit i samosprávy. Jedná se například o:

- Integrovaný systém ochrany movitého kulturního dědictví (dotace)
- Program záchrany architektonického dědictví Havarijní program
- Program restaurování movitých kulturních památek
- Program regenerace městských památkových rezervací a městských památkových zón
- Péče o vesnické památkové rezervace a zóny a krajinné památkové zóny Program podpory pro památky světového dědictví
- Podpora obnovy kulturních památek prostřednictvím obcí s rozšířenou působností

Ministerstvo průmyslu a obchodu informovalo Svaz, že ačkoli má pro rok 2024 přichystané dotační programy, jako je například obcemi oblíbený Obchůdek, nemůže zatím garantovat jeho vypsání kvůli neukončenému procesu schvalování státního rozpočtu. V případě, že bude program otevřen, očekává se s dotací téměř 4 miliony korun na kraj a 130 tisíc korun na jednu prodejnu.

Ministerstvo spravedlnosti každoročně vyhlašuje výzvy k předkládání žádostí o dotaci ze státního rozpočtu České republiky v šesti dotačních titulech, jejichž úče-

lem je poskytování služeb v oblasti trestní politiky a v oblasti prevence korupčního jednání. Oprávněnými příjemci dotací Ministerstva spravedlnosti jsou neziskové organizace, tj. spolky a pobočné spolky, ústavy, nadace a nadační fondy, obecně prospěšné společnosti, účelová zařízení registrovaných církví a náboženských společností, a další právnické osoby, které jsou založeny nebo zřízeny k poskytování zdravotních, kulturních, vzdělávacích a sociálních služeb a sociálně-právní ochrany dětí, dále fyzické osoby, které takové služby nebo sociálně-právní ochranu dětí poskytují, a to výhradně na tyto účely.

Výše uvedené dotační tituly Ministerstva spravedlnosti nejsou pro místní samosprávy vhodné jak z hlediska vymezení oprávněných příjemců, tak z hlediska předmětu dotačního titulu.

Ministerstvo obrany připravuje dotační program na podporu modernizace komunikací vedoucích k objektům důležitým pro obranu státu. Dotační program je cílen na podporu projektů malých obcí do 5 tisíc obyvatel. Dokumentace k dotačnímu titulu se nyní nachází v konečné fázi zpracování, probíhá korekce posledního návrhu dotčených sekcí ministerstva. Poté bude dokumentace programu předložena ke schválení Ministerstvu financí. Samotný program je plánován na roky 2024–2030 s finanční alokací 120 mil. Kč. Dotace ministerstva se bude pohybovat mezi 60–80 %, a plá-

nuje se růst nepřímou úměrou s velikostí obce (čím menší obec, tím větší dotace). Maximální dotace na jednu akci je 20 mil. Kč. Akce může být i víceletá. Ministerstvo obrany dále opět plánuje vypsání dotace na zabezpečení péče o válečné hroby, jsou poskytovány prostřednictvím programu Zachování a obnova historických hodnot I. Dotace je určena na účelové udržování válečných hrobů a pietních míst v důstojném stavu či na jejich výstavbu a zachování památky vojáků a ostatních osob, které zahynuly v boji nebo v důsledku aktivní účasti ve válečném konfliktu.

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy informovalo Svaz, že bude pokračovat realizace dotačních akcí z dříve zveřejněných výzev bez další konkretizace.

Bohužel i nyní, na sklonku roku 2023, ještě stále není jasná podoba státního rozpočtu pro rok 2024, proto nejsou jednotlivá ministerstva schopna přesně říci, jaké alokace u jednotlivých programů vypíší a kdy přesně budou výzvy otevřeny. Doporučujeme proto sledovat jak webové stránky Svazu, tak i webové stránky jednotlivých ministerstev, kde se tyto informace objeví, jakmile dojde ke schválení rozpočtu pro příští rok a aktualizaci ze stran resortů.

*Mgr. Pavlína Toporská
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

Není úřední deska jako úřední deska aneb Jak je to se zveřejňováním obsahu úřední desky na webových stránkách?

Nejvyšší správní soud před nedávnem rozhodl o kasační stížnosti proti rozsudku Krajského soudu v Praze, který v první instanci nevyhověl žalobě občana proti zastupitelstvu obce.

O co v kauze šlo? Občan (žalobce) původně navrhl zastupitelstvu, aby zařadilo jeho pozemek do zastavitelných ploch, neboť na něm chtěl postavit rodinný dům. V návrhu také uvedl, že jej podává v souvislosti se změnou územního plánu obce a že má návrh být zahrnut do veřejného projednání této změny na zasedání u městského úřadu spádové ORP v květnu. Zastupitelstvo žalované obce proto podle žalobce tvrdilo, že mělo projednat jeho návrh v tomto probíhající řízení. To ale neudělalo a rozhodlo o něm až na svém červnovém zasedání, a ještě k tomu negativně. Zastupitelstvo navíc zasedalo, i když podle žalobce nebyly

řádně zveřejněny informace o místě, době a navrženém programu tohoto zasedání na úřední desce obce. Absenci řádného uveřejnění spatřoval mj. v tom, že informace o zasedání zastupitelstva nebyla na internetových stránkách obce uveřejněna v sekci „Úřední deska“, ale v jiné části stránek.

Krajský soud žalobu zamítl a uvedl, že zastupitelstvo nemohlo žalobcův návrh včlenit do probíhajícího procesu změny územního plánu. Muselo jej nejprve projednat a teprve poté rozhodnout o tom, zda tuto změnu pořídí, či nikoliv. Návrh na změnu územního plánu lze navíc, vzhledem k je-

ho právním účinkům, považovat fakticky za podnět, nikoliv za návrh, kterým se zahajuje řízení, v užším slova smyslu. K žalobcově možnosti seznámit se s informací o termínu zasedání zastupitelstva uvedl krajský soud, že zveřejněno bylo s dostatečným předstihem na fyzické úřední desce i na webových stránkách obce. Zveřejněné materiály obsahovaly veškeré požadované náležitosti a není rozhodující, v jaké části veřejně přístupného obecního webu se nacházely.

Vzhledem k tomu, že občan-žalobce (po podání kasační stížnosti označován

kasačním soudem jako stěžovatel) nebyl s rozhodnutím Krajského soudu v Praze spokojen, obrátil se kasační stížností na Nejvyšší správní soud. Stále mj. trval na tom, že je potřeba informace o jednání zastupitelstva uveřejňovat v sekci „Úřední deska“, která je na obecních webových stránkách zřízena.

Nejvyšší správní soud mu nevyhověl. Potvrdil závěry první instance, a to jak k samotné podstatě a průběhu rozhodování zastupitelstva o návrhu na změnu územního plánu, tak i ve vztahu k informační povinnosti. K uveřejnění na webových stránkách soud dodal: „Soud se vyjádřil k této otázce v jiné stěžovatelově věci tak, že

je vhodné zveřejňovat listiny v sekci nazvané Úřední deska, je-li zřízena. Zákonu však neodporuje, pokud je listina zveřejněna i v jiné sekci, která je pro běžného uživatele předvídatelná a snadno dohledatelná“.

Občan tedy před soudy neuspěl a obecní zastupitelé z justičního kolbiště odcházejí, doslova po právu, s hlavou hrdě vztyčenou. Otázkou je, jak se všem zúčastněným v malé obci bude nadále společně žít. Najdou společnou řeč? Kdo ví?! Veškeré snahy o lidský kompromis ovšem, ani při nejlepších úmyslech, nesmí vést ke kompromisům vůči zákonem stanoveným mantinelům. V tomto ohledu je věc jasná. Dost ale filozofování. Z praktického hlediska mož-

no dovést následující: **Lze rozhodně doporučit, aby informace týkající se úředních a organizačních záležitostí obce byly v rámci webových stránek uveřejňovány v sekci/rubrice „úřední deska“.** Z pohledu naplnění zákonné informační povinnosti ovšem není chybou, pokud je konkrétní informace uveřejněna v jiné, předvídatelné a stejně dobře přístupné i dohledatelné části obecních webových stránek.

Komentovaný judikát Nejvyššího správního soudu je ze dne 23. října 2023 a najdete jej pod č.j. 10 As 267/2022–60.

*Mgr. Tomáš Sobota
Legislativní a právní sekce*

Den malých obcí přinesl opět mnoho zajímavých témat nejen pro malé obce

Vysoká návštěvnost, zhruba 700 účastníků, opět potvrdila oblibu již zavedených dnů malých obcí, které pořádá firma Triada a na kterých spolupracuje také Svaz. Konaly se ve dnech 2. listopadu 2023 v Praze a 7. listopadu 2023 v Olomouci. Starostky a starostové si v prezentační části již 58. ročníku konference mohli poslechnout, jaké změny je v legislativě čekají v příštím roce, jaké dotační výzvy jsou připravovány, a to od zástupců několika ministerstev a dalších významných institucí.

Úvodního slova pražského Dne malých obcí se ujala Věra Kovářová, 1. místopředsedkyně Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR, která potvrdila důležitost malých obcí a význam jejich sdružování. Se zdravící vystoupila také Eliška Olšáková, předsedkyně Sdružení místních samospráv ČR. Následoval pozdrav Pavla Drahozala, místopředsedy Svazu měst a obcí, který mimo jiné požádal o podporu novely zákona o obcích. Sérii úvodních řečí zakončil Radan Večerka, místopředseda Spolku pro obnovu venkova, který připomněl soutěž Vesnice roku a vznesl přání na navýšení počtu přihlášených obcí.

Následovaly odborné příspěvky zástupců jednotlivých resortů. Jako první přišlo na řadu Ministerstvo pro místní rozvoj,

kteří zde zastupoval náměstek ministra a současně starosta obce Dolní Studénky **Radim Sršeň**. Představil některé dotační tituly, jako je Podpora rozvoje regionů 2019+, který ministerstvo upravilo ve prospěch žadatelů např. tím, že umožnilo opravu žádostí, čímž došlo ke zvýšení úspěšnosti zařazených žádostí. Zmínil rovněž další vybrané dotační výzvy – Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách, Obnova majetku – Tornádo i malé živly, Podpora cestovního ruchu, Územní plány. Upozornil, že do veřejných budov budou zařazeny i hasičské stanice. Dále hovořil o finanční podpoře přípravy projektů souladných s cíli EU, kdy MMR chystá 4 výzvy – bytové projekty v de minimis, bytové projekty a další režimy, ostatní (velké projekty) + malé projekty s celko-

vou alokací 1,42 mld. Kč. Informoval také o výzvě na podporu demonstrativních projektů – Demonstrativní aplikace 5G (např. sdílené radary), o výzvách navázaných na zákon o podpoře v bydlení – celý systém nástrojů s různými formami podpory a zmínil nové programy SFPI na podporu výstavby dostupných bytů, kde bude podmínka udržitelnosti 20 let + cena pod úrovní cenové mapy.

Lenka Fodorová, ředitelka územního odboru IROP pro Pardubický kraj, představila novinky z IROP. Vyhlášeno bylo 84 výzev s alokací přes 100 mld. Kč z EU. U integrovaných nástrojů platí stejné podmínky jako pro individuální projekty (způsobilost výdajů, typy příjemců, veřejná podpora apod.). Žádosti se budou hodnotit pouze na Cen-

tru. Ve své prezentaci představila otevřené výzvy – oblast vzdělávání, sociálních služeb, mateřských škol, hasičů aj., příjem dotací je u většiny stanoven až na rok 2027. V roce 2024 je z IROP plánováno vyhlášení 15 výzev za 7,1 mld. Kč z EFRR. Metodické příručky/brožury pro zástupce obcí „Novinky roku 2023“ jsou dostupné na www.obce-pro.cz, Regionální informační servis (dotační poradna pro obce + novinky v evidenci dotací) na www.risy.cz.

V dalším bloku vystoupila **Dagmar Maňasová** ze Státního pozemkového úřadu (SPÚ), která se zabývala přínosem pozemkových úprav pro obce. Co se týče agendy SPÚ, jedná se o privatizace a převody zemědělských nemovitostí, restituce, správu majetku, pozemkové úpravy – v rámci těch napravují např. rozorané meze, vytváří nové mapové dílo – digitální katastrální mapu, scelují, rozdělují pozemky apod. Financování pozemkových úprav může být z více zdrojů – kapitola Ministerstva zemědělství, rozpočty Ministerstva životního prostředí či Ministerstva pro místní rozvoj, Ředitelství silnic a dálnic, Správa železnic, obce nebo fyzické osoby, které mají zájem se podílet, dále prostředky z EU apod. Význam spolupráce SPÚ s obcemi spočívá ve výkupu realizovaných obcí či měst. SPÚ dále např. realizuje monitoring eroze zemědělské půdy. V momentě zjištění erozní události je možnost ze strany obcí nahlásit tuto událost přes webovou aplikaci „Monitoring eroze“.

Následovalo vystoupení **Miroslava Mateje** z Ministerstva financí, který se již tradičně věnoval aktuálním otázkám hospodaření obcí včetně dopadů konsolidačního balíčku. Saldo obcí zůstává dlouhodobě vysoce přebytkové, kumulativní přebytek za 10 let přesáhl 220 mld., což dle jeho názoru snižuje efektivnost nakládání s veřejnými prostředky. Tahounem růstu příjmů obcí jsou daňové příjmy – 88% celkových příjmů obcí. Finanční možnosti obcí se za 10 let zdvojnásobily a zadlužení obcí je nadále velmi nízké. Porušením dluhového pravidla rozpočtové odpovědnosti není překročení 60% hranice, ale nesplácení dluhu, zákon tedy umožňuje dluh vyšší než 60%. Smyslem tohoto pravidla je dluhy nekumulovat a splácet, aby se obce nedostaly do dluhové pasti. Konstatoval také, že recese v Německu negativně ovlivňuje ČR a ekonomiku zároveň brzdí nízká nezaměstnanost a utlumená spotřeba domácností. Dále představil parametry predikce daňových příjmů – rozdíl, které by měl přinést konsolidační balíček, znázorňuje obrázek. Příspěvek na výkon státní správy vlá-

Parametry predikce daňových příjmů

- stav: konsolidační balíček ve znění pozměňovacího návrhu koalice; po 3. čtení

podíly RUD	platný stav		návrh	
	2022	2023	2024	2025
obce (DPH, DPPO, DPFO)	25,84%	25,84%	24,92%	24,16%
kraje (DPH, DPPO, DPFO)	9,78%	9,78%	9,76%	9,45%
obce (DHH všechny obce - landbased - ostatní hry)	30,00%	30,00%	65,00%	65,00%
obce (DHH všechny obce - internetová hra - ostatní hry)	30,00%	30,00%	0,00%	0,00%
obce (DHH všechny obce - landbased technická hra)	0,00%	0,00%	22,50%	22,50%
obce (DHH dle herních pozic - landbased technická hra)	65,00%	65,00%	22,50%	22,50%
obce (DHH dle herních pozic - internetová technická hra)	65,00%	65,00%	0,00%	0,00%
kompence DNV				
	DNV (zvýšení sazeb) DPH, DPPO, DPFO		+ 10 mld. - 10 mld.	

13

da v příštím roce zkrátí o 2% (detailněji na stránkách Ministerstva vnitra). V závěru své prezentace přednesl několik doporučení pro sestavení rozpočtu obcí na rok 2024: nepodstřelovat zásadně daňové příjmy; odhadnout nedaňové příjmy; rozpočtovat běžné transfery; zohlednit plány s DNV (koeficienty); aktualizovat místní poplatky; zohlednit dopad podnikatelské činnosti a snížení výnosů z technické hazardní hry (cca -75%) + navýšení odměn zastupitelů.

Se zajímavým příspěvkem vystoupil **Pavel Češka** ze společnosti Triada na téma Cloud a informační systém pro obce, který uvedl praktické důvody, proč IS obce umístit do cloudu: vzdálený přístup (home office, externí účetní, zastupitelé, zálohování a případná obnova dat – zajišťuje a monitoruje poskytovatel služby). Oproti zmiňovaným pozitivům jsou nevýhodami růst nákladů v čase (rostoucí objem dat), spolupráce IS od více dodavatelů; exit strategie – v případě rozhodnutí změny poskytovatele IS; práce z domova a vzdálená práce – obec je stále správcem osobních údajů a odpovídá za jejich ochranu (GDPR); stabilita internetového připojení.

Dalším řečníkem byl **Martin Kubica** ze Státního fondu životního prostředí. Představil

Operační program Životní prostředí a vyhlášené výzvy na energetické úspory a OZE – Komplexní renovace veřejných budov, včetně instalace OZE (elektrina i teplo) – příjem žádostí do 1. 3. 2024, podpora cca 50% (více na stránkách www.opzp.cz). Upozornil, že již není třeba projektová dokumentace, ale stačí posudek. Další výzvy jsou zaměřeny např. na zlepšení kvality vnitřního prostředí budov, zvýšení adaptability budov na změnu klimatu – technologie pro akumulaci, úprava a rozvody šedých a srážkových vod, zelená střecha, výstavba a rekonstrukce obnovitelných zdrojů energie v budovách – tepelná čerpadla, kotel na biomasu, fotovoltaika atd. V další části představil výzvy Modernizačního fondu – např. Efektivní výstavba škol – týká se ZŠ, MŠ, SŠ, možno kombinovat s dotacemi MŠMT; příjem žádostí je do 30. 11. 2023. Další dotace jsou určeny na podporu přírodě blízkých opatření v krajině a sídlech, veřejné zeleně a eliminace odvodňovacích zařízení v krajině, součástí jsou např. také protipovodňová opatření, realizace opatření ke zpomalení odtoku. Z Národního programu Životní prostředí jsou vyhlášeny výzvy Zdroje pitné vody či Domovní čistírny odpadních vod. Další výzvy jsou zaměřeny na Oběhové hospodářství – podpora přechodu na oběhové hospodářství, sběrné dvory a jejich modernizace aj.

Následovalo vystoupení zástupců NAKIT a Digitální a informační agentury (DIA) **Martina Cermana** a **Martina Kulicha** k tématu nového Centrálního místa služeb. Martin Cerman nejprve informoval o zahájení činnosti DIA k 1. 4. 2023, která přebírá agendu digitalizace veřejné správy. Prioritami vlády jsou Mobilní aplikace státu, eDoklady, Registr povinností, digitalizace stavebního řízení a aktivnější role ke vzniku a směřování EU IT legislativy, dále také jednotná digitální identita státu. Martin Kulich poté představil nové centrální místo služeb (CMS), které představuje systém, jehož primárním účelem je zprostředkovávat bezpečné, řízené a evidované propojení informačních systémů subjektů orgánů veřejné správy (OVS) a orgánů veřejné moci (OVM) ke službám (aplikacím), které poskytují informační systémy jiných subjektů OVS a OVM – tedy přístup ke službám eGovernmentu. Subjekty, které se k CMS musí připojit, jsou veškeré subjekty využívající služeb eGovernmentu – např. Správy základních registrů, Stavebního řízení apod. Hlavními cíli je propojování orgánů veřejné správy a soukromoprávní uživatele údajů pomocí přenosových bodů; poskytování společného bezpečnostního perimetru či schopnost poskytovat služby i v režimu odpojení sítě od internetu (aktuálně probíhá testování tzv. ostrovního režimu). Přihlášku do CMS je nutno podat ještě během tohoto roku – zapojení do nové infrastruktury CMS 2.5 (není nutné se zapojovat do současného systému). Videonávody pro připojení do CMS pro obce jsou dostupné na https://archi.gov.cz/playground:video_nakit.

Budování dětských skupin v obcích a jejich financování bylo dalším zajímavým tématem konference, představeným náměstkyní ministra práce a sociálních věcí **Šárkou Jelínkovou** (podrobněji v samostatném článku na str. 23–26). Dětské skupiny (DS) patří do portfolia MPSV. Českou republiku trápí dlouhodobý problém genderové nerovnosti, rozdíl v míře zaměstnanosti žen a mužů, rozdíl v průměrné mzdě žen a mužů u nás patří k nejvyšším v rámci EU. Zásadní vliv na tento stav má právě nedostatek služeb péče o malé děti. Cílem České republiky je tyto služby zajistit – je však vždy na rozhod-

nutí rodin, od kolika let dítěte se rozhodnou k návratu na trh práce. DS v řadě obcí již fungují, oproti mateřským školám jsou nízkoprahovější. DS je míněna služba péče o děti od 6. měsíce až do zahájení povinné školní docházky s kapacitou 4–24 dětí. Základní právní rámec poskytuje zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů. K poskytování je potřeba platné oprávnění k poskytování, přičemž kapacitu a věkové rozpětí si určuje provozovatel sám. DS fungují na neziskové bázi, což je předpokladem pro jejich finanční dostupnost. Péče je zajištěna odborně způsobilým personálem a zákon také upravuje standardy kvality péče o děti v DS. Výhody této formy péče o děti jsou: flexibilita otevírací doby, menší kolektiv, péče o nejmenší děti, individuální přístup, pomoc přetíženým MŠ, větší počet pečujících osob, finanční dostupnost, docházka v DS až do zahájení povinné školní docházky.

Hlavními výhodami pro obce jsou potom jasně stanovená pravidla, stabilní financování, zvýšení zaměstnanosti, metodická podpora, rychlost a jednoduchost, dorovnání míst naplněných MŠ, státní příspěvek, zapojení rodin do místní komunity. Hlavním rozdílem mezi DS a MŠ je to, že cílovou skupinou u MŠ jsou děti, kdežto u DS rodiče. U DS je potom povinné předškolní vzdělávání formou individuálního plánu. Náměstkyně Jelínková dále informovala o výzvě Národního plánu obnovy, kde bylo alokováno až 7 mld. Kč pro ČR v rámci výzvy na budování nových DS, výstavbu či nákup a rekonstrukci budov a za účelem zřízení nové nebo zvyšování stávající DS. Na 1 projekt je určeno 1 mil. – 25 mil. Kč, uznatelné výdaje jsou až 100 % včetně DPH. Na provoz DS lze čerpat příspěvek ze státního rozpočtu přes MPSV dle normativu MŠMT. Příjem žádostí na zmiňovanou výzvu je otevřen do 29. 2. 2024, s nejzazším termínem ukončení projektu do 31. 3. 2026, s udržitelností 5 + 5 let (na 5 let DS a dalších 5 let možnost převodu na jiný typ služby sloužící občanům dané obce).

Program konference byl zakončen blokem Ministerstva vnitra (MV) – vystoupením ře-

ditele odboru veřejné správy **Miroslava Veselého** a nového vrchního ředitele sekce veřejné správy **Jiřího Koubka**, který uvedl, že na MV byla nově obnovena sekce veřejné správy, očistěná od IT témat. Miroslav Veselý představil novelu zákona o územních samosprávných celcích, kterou je nutno schválit do 31. 12. 2023. Ta se týká nastavení odměňování zastupitelů, dále praktických aplikačních zkušeností z řešení nálehavých společenských problémů, zkušeností MV a námětů vzešlých z diskusí se zájmovými sdruženími samospráv. O uvedených tématech ministerstvo a rovněž i Svaz již několikrát informovaly na řadě různých konferencí a dalších akcích. Nicméně pro připomenutí – změny, které má novela přinést, je úprava tzv. společenství obcí, změny v oblasti odměňování, možnost operativního rozhodování starosty a zastupitelstva v případě mimořádných událostí a ostatní praktické změny týkající se např. zvýšení majetkových limitů pro povinné rozhodnutí zastupitelstva (návrh 100 tis. Kč) aj. Co se týče automatické valorizace – nově by měla probíhat dle stanoveného vzorce, nikoli záviset na každoročním rozhodování vlády. Veselý informoval také o aktuálním vývoji týkajícím se obecně závazných vyhlášek (OZV).

Místní koeficient u daně z nemovitých věcí pro rok 2024 musely obce upravit OZV, která měla nabýt platnosti nejpozději k 1. říjnu tohoto roku a účinnosti pak nabude k 1. lednu 2024. V odůvodněných případech lze místní koeficient vztáhnout např. i na jediný pozemek (nějaký průmyslový objekt); pro jednotlivou nemovitost to potom lze opatřením obecné povahy – v ostatních případech prostřednictvím OZV. Místní poplatky za obecní systém odpadového hospodářství je nutné schválit do konce roku. Co se týče Centrálního registru výročních zpráv v oblasti poskytování informací, MV počítá s jeho spuštěním od 1. ledna 2024. Pro zájemce o podrobnější informace jsou veškeré prezentace řečníků veřejně přístupné na stránkách Dne malých obcí: <https://www.denmalychobci.cz/list/presentation>.

Mgr. Claudia Šrámek
Legislativní a právní sekce

Strategické plánování pomáhá tvořit lepší budoucnost i tvář měst a obcí

Ať už krajské město či malá obec, strategické plánování je pro budoucí rozvoj samospráv zásadní. Listopadová „Hodinka“ přinesla na tuto oblast inspirativní pohled velkého a středního města, malé obce i architektů.

Naprosto zásadní je provázat strategie a plány s financemi

Ze zkušeností zástupce městského úřadu Cheb Stanislava Kříže vyplývá, že strategický plán je klíčový dokument pro plánování činností i využití financí a vyžaduje schopnost dívat se o několik let dopředu. Je zároveň vodítkem pro rozhodování politické reprezentace. Mělo by se v podstatě jednat o jednoduchý a srozumitelný dokument, nikoliv o mnohastránkový elaborát, v němž je těžké se orientovat. Strategický plán může zároveň velmi dobře posloužit k propagaci či sebeurčení města a pomáhá budovat město jako „značku“ (tzv. branding). Absolutně zásadní je pak realistické provázání plánovaných činností s dostupnými financemi a rovněž komunikace vůči veřejnosti. Realizaci plánu velmi pomůže, pokud je jasně stanoveno, který odbor či sekce se bude danou oblastí zabývat a bude za ni zodpovědný/á. Otázkou či výzvou je v současné době výběr kvalitního zpracovatele strategického plánu.

Města a obce tvoří především jejich obyvatelé

Pohled architekta a urbanisty přiblížil Osamu Okamura, který nadnesl řadu otázek k zamýšlení a několik inspirativních či alarmujících příkladů ze zahraničí. Známy je například úpadek amerického města Detroit, které se z dříve prosperujícího sídla změnilo téměř v město duchů s obrovskou kriminalitou a nejasnou budoucností. Právě strategické plánování a vize do budoucna může městům i obcím pomoci najít cestu ven z nelehké situace.

Současná individualizovaná společnost, v níž jednotlivci prosazují své zájmy na úkor celku, napomáhá mimo jiné například vzniku oplocených ghett pro bohaté či vyloučených lokalit s převahou sociálně slabších. Osamu Okamura je rovněž autorem mezinárodně oceňované knihy *Město pro každého*, v níž se snaží oslovit především mladší lidi a vzbudit zájem o rozvoj místa, kde žijí. Pracuje s předpokladem, podle něhož město tvoří především jeho obyva-

telé svým chováním a každodenním rozhodováním – například zda pojedou autem či půjdou pěšky – to vše následně ovlivňuje budoucí podobu města a podepisuje se také na hustotě dopravy či kvalitě ovzduší. Vždy tak trochu záleží na úhlu pohledu, protože rozvoj českých měst a obcí je například zástupci samospráv z východní Evropy vnímán jako vzor.

Dobře komunikovat, zapojit veřejnost

Ondřej Dostál z Oddělení strategického plánování města Ostrava přiblížil tvorbu a komunikaci strategického plánu z pohledu krajského města. Také v Ostravě došlo v minulých letech k velkým změnám v souvislosti s ukončením těžby uhlí, ale město dokázalo navázat na svou minulost, našlo nové využití bývalých průmyslových areálů a vsadilo na inovace, vzdělanost či podporu kultury. Strategický plán města nese název „Fajnova“, občané tomu rozumí a zapojují se, možná i proto, že plán nepůsobí příliš administrativně či úřednický. Při jeho přípravě v Ostravě využili například tzv. pocitové mapy, podle kterých občané mohou vyjádřit, jak se v daných lokalitách cítí, zda by tam vzali své známé apod. Zapojili také mládež a pracovali s daty od mobilních operátorů, která přinesla informace o mo-

bilitě a návycích obyvatelstva. Své strategické plány mají rovněž jednotlivé městské obvody, graficky jsou navázány na koncept Fajnova, vše je provázáno a velký důraz klade Ostrava na komunikaci s veřejností. Vnímá strategický plán jako příležitost budovat vztah občanů k městu, vzdělávat je, aby porozuměli záměrům a podíleli se na nich.

Zásadní je otázka kapacit, dostupnosti dat a komunikace

Ačkoli menší obec nemá takový aparát jako krajské město, i zde je důležité strategicky plánovat a zamýšlet se nad budoucím rozvojem. Jaroslav Paznoch, starosta obce Středokluky, se podělil o své zkušenosti a také on potvrdil, co již bylo dříve řečeno: zásadní je strategický plán dobře komunikovat, ať už s veřejností nebo v rámci zastupitelstva. Jako menší obec naráží na omezené kapacity či nedostatek potřebných dat, s nimiž by mohli dále pracovat. Potýká se někdy také s tím, že každodenní problémy, které obec musí řešit, poněkud zastíňují snahu přemýšlet více do budoucna a strategicky plánovat. Důležité je se nevzat a hledat cesty, jak lépe komunikovat a rozvíjet obec v dalších letech.

Závěrem...

Strategické plánování přináší hlavní vizi budoucího směřování obce či města a mělo by být nedílnou součástí rozvoje samospráv. Pomáhá městům a obcím kromě jiného také reagovat na současné výzvy, například v oblasti energetiky, změn klimatu či pandemie. Při tvorbě strategického plánu je zcela nezbytné provázat plánované aktivity s financemi na jejich realizaci a velmi důležité je také vše dobře komunikovat směrem k veřejnosti.

Prezentace z webináře jsou dostupné na webu Svazu v sekci Činnosti – Udržitelný rozvoj – Hodinka regionálního rozvoje.

*Ing. Barbora Láničková
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

*Seminář je realizován za přispění
prostředků státního rozpočtu ČR
z programu Ministerstva pro místní rozvoj*

Energetické výzvy a limity obcí a měst

OHLÉDNUTÍ ZA 1. ROČNÍKEM ENERGETICKÉ KONFERENCE SVAZU

První ročník Energetické konference Svazu měst a obcí, který se uskutečnil ve dnech 12. a 13. října 2023, hledal odpovědi na otázku, jaké jsou výzvy a limity obcí v dynamicky se rozvíjející oblasti energetiky. S vrcholnými představiteli a odborníky v této oblasti jsme se bavili o tvorbě strategií a energetických koncepcí a aktuální legislativě. Zajímali nás nejnovější trendy v oblasti sdílení energií. Ptali jsme se, co je důležité pro obec jako zákazníka energetických firem. Řešili jsme otázku zajištění financování a návratnosti investic. Diskutovali jsme v rámci networkingu a sdíleli pozitivní energii. První ročník je úspěšně za námi a jsme rádi, že si v něm každý našel to své. Shrnutí jsme pro vás to nejdůležitější.

Úvodního slova se ujal místopředseda Svazu Miroslav Žbánek, který je předsedou svazové Komise pro energetiku a primátorem statutárního města Olomouc. Téma energetiky lze podle jeho slov uchopit z mnoha směrů. Jedná se o téma globální, národní i lokální. Zástupci místních samospráv jsou odpovědní za to, jak se jim bude v obcích nebo městech dařit v daném roce energie nakupovat, distribuovat a zajišťovat dostatečné finanční prostředky na jejich úhradu. Svaz nabízí pomocnou ruku, a to právě i prostřednictvím této konference.

Konferenci zahájila výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková. V úvodu poděkovala partnerům, bez jejichž pomoci by se konference nemohla uskutečnit. Uvedla, že podnětem k uspořádání konference byly četné dotazy z území i v souvislosti s neodolatelnými nabídkami na poskytnutí služeb, zboží či poradenství, kterým starostky a starostové v souvislosti s energetickým boomem čelí.

pódium sešli nejvyšší představitelé největších energetických hráčů na trhu – ČEZ, EON a PRE, což je ojedinělý jev. Současně zdůraznil, že se jedná o spolehlivé partnery obcí a měst v oblasti energetiky nejen v dobách energetické krize. Jan Zápotočný, místopředseda představenstva E.ON Energie, a. s., vyzdvihl roli starostek a starostů, která je velmi těžká. Energetika je složité odvětví, které přináší úskalí i do činnosti volených zastupitelů měst a obcí. Na tato úskalí následně poukázal ve své prezentaci. Předseda představenstva PRE-distribuce, a. s., Milan Hampl se představil jako „drždrát“ a nejstarší sloužící distributor v České republice. Uvedl, že v Praze dělají již asi 8 let chytrou síť, která obsahuje kromě vedení „drátů“ i chráničky pro vedení optických kabelů. Závěrem požádal o pomoc distributorům v případě, že potřebují posílit vedení v obcích a městech.

Přítomné poté pozdravil Kamil Čermák, předseda představenstva a generální ředitel ČEZ ESCO, a. s., který podtrhl, že se na jednom

BLOK I – Strategie, energetická koncepce, jak začít

Úvodní blok konference byl věnován odpovědím na otázky: Jak formulovat energetickou strategii? Jak stanovit základní parametry? Zda a jaké jsou limity OZE a limity soběstačnosti?

Energetické úspory a OZE jako cesta k moderní obci

Odborný blok zahájil Kamil Čermák. Podtrhl, že kombinace energetické krize, tlak na ochranu klimatu, na udržitelný rozvoj, rostoucí poptávka po úsporných řešeních, decentralizace a nové technologie

mění pasivní spotřebitele v aktivní a zodpovědné spotřebitele. Současně výrazně narostla poptávka průmyslu po dekarbonizaci výroby. Zdůraznil, že energetická bezpečnost musí stát na vrcholu i z pohledu politiky České republiky. Konstatoval, že stát v budování obnovitelných zdrojů zaspal, na úrovni objektů vlastněných státem nejsou dostatečně řešeny energetické úspory. Municipality jsou dle vyjádření Kamila Čermáka v oblasti energetických úspor mnohem dále než stát. Zaznělo i to, že čím větší je míra decentralizace, tím více musí být centralizované řízení na straně energetické soustavy (sítě). Aktivitu pro posílení energetické bezpečnosti České

republiky musí směřovat ke zvýšení podílu energie z jádra i výstavbě větrných parků. Závěrem upozornil na potřebu zachovat centralizované zdroje vytápění, které je potřeba dekarbonizovat, ale nerušit. Základem efektivního hospodaření jsou energetické úspory.

Vhodná kombinace úspor, výrobních zdrojů a „zeleného“ tepla zajistí cenově dostupnou, bezpečnou a udržitelnou energetiku ve městech a obcích České republiky.

Transformace energetického trhu a nové příležitosti pro města a obce

Jan Zápotočný se zaměřil na to, co je důležité pro starostky a starosty. Představitelé obcí a měst řeší energetiku nejen z pohledu finančních dopadů a řízení, ale i z pohledu dalšího rozvoje obce.

Prudký rozvoj v oblasti energií a dynamický trh vyžadují mnohem rozsáhlejší posouzení situace a celkové strategie obce do budoucna. Trh současně přináší řadu

nových možností, ve kterých není snadné se orientovat. Jan Zápotočný upozornil, že investice jsou často řízeny nastavením dotací. Pro správné rozhodnutí je důležité vědět do čeho a proč investovat. Na začátku cesty k energetické nezávislosti je kvalitní energetická koncepce, která určí směr, kterým se bude obec ubírat. V rámci poradenství je nezbytné najít spolehlivého partnera, který je schopen poskytnout komplexní řešení. Každá obec je specifická, neexistuje tak jedno univerzální řešení. Ze strany municipalit je důležité správně si nastavit parametry veřejných výběrových řízení.

Jan Zápotočný dále představil optimální postup pro to, jak s energiemi nakládat. V rámci energetického auditu či analýzy potenciálu úspor se odhalí silná a slabá místa včetně možností snížení emisí oxidu uhlíku. Následně je potřeba se podívat na potřeby obce, připravit strategii energetických úspor a vybrat nejefektivnější chytrá řešení na míru. Zbývá zajistit realizaci a servis, což znamená implementaci navrženého energetického řešení, pomoc s dotacemi a zajištění servisu. Komplexní a koncepční řešení pro obce jsou spíše výjimkou a municipality zatím řeší své potřeby spíše individuálně. To je potřeba změnit.

BLOK II – Působnost a pravomoci regulátora, jak nakupovat, obec jako zákazník

Centrem pozornosti druhého bloku byla regulovaná vs. neregulovaná část energetiky. Řešilo se postavení zákazníka, kterým je i obec či město, a trendy v oblasti ochrany zákazníka. Představena byla působnost Energetického regulačního úřadu v rámci komunitní energetiky a také problematika nákupu energií z pohledu veřejného zadavatele.

Působnost a pravomoci ERÚ (nejen) ve vztahu ke komunitní energetice

Druhý odborný blok zahájila Markéta Zemanová, členka Rady Energetického regulačního úřadu. Konstatovala, že popularita ERÚ nabrala na obrátkách s pádem Bohemia Energy. Objasnila rozdíl mezi regulovanou a neregulovanou částí energetiky. Regulaci cen podléhá distribuce, přenos elektřiny a přeprava plynu a podporované zdroje energie (pouze u elektřiny), neregulovaná část cen

je výroba a obchod (dodavatelé elektřiny a plynu). V posledních letech je patrná tendence více kultivovat trh obchodníků a zprostředkovatelů.

Markéta Zemanová vyzdvihla přínosy spolupráce ERÚ se Svazem měst a obcí – úzká spolupráce probíhá především v oblasti poradenství obcím jako zákazníkům a zprostředkovaně spotřebitelům. Nově se připravuje i v oblasti komunitní energetiky ve formě seminářů a workshopů. V rámci přímé spolupráce byly připraveny metodiky a kampaně např. k problematice dodavatele poslední instance či energetické krizi.

Markéta Zemanová také krátce okomentovala postavení obcí jako zákazníků. Upozornila, že je nutné ve smlouvách věnovat pozornost cenovým ujednáním,

změňám ceny a výpovědní době. Zdůraznila, že zákon obce nechrání jako spotřebitele. V závěru osvětlila působnost ERÚ v komunitní energetice a základní pojmy v oblasti komunitní energetiky s tím, že prvním krokem ve sdílení elektřiny je sdílení v bytových domech.

Nákup energií z pohledu veřejného zadavatele

Velmi důležité téma pro obce a města jako veřejné zadavatele představil Vlastimil Fidler, vedoucí právního oddělení v Odboru strategií, práva a elektronizace veřejných zakázek Ministerstva pro místní rozvoj. Uvedl, že energie je bezpochyby předmětem veřejné zakázky a je tedy povinnost její dodávku soutěžit. Ke standardním

zadávacím procesům patří nákup na komoditní burze. Lze uplatnit hodnocení v rámci elektronické aukce a hodnotit celkovou cenu nebo variabilní složku. Sdružené nákupy, kdy dojde k agregaci poptávky, mohou znamenat silnější zastoupení na straně poptávky a tím přinést lepší cenu.

Vlastimil Fidler upozornil na problematiku zadávání v „mimořádné situaci“, kterou může být neočekávané ukončení smlouvy

dodavatelem, nebo případ, kdy zadavatel nebyl schopen ukončit veřejnou zakázku včas. Po překlenovací období je možné zadat v jednacím řízení bez uveřejnění. Je vhodnější

oslovit alespoň tři dodavatele. Smlouvu lze uzavřít pouze na dobu nezbytnou, kterou zadavatel potřebuje pro standardní vysoutěžení nového dodavatele.

V rámci svého vystoupení vysvětlil také postup pro stanovení předpokládané hodnoty, způsob a nastavení parametrů pro hodnocení či ověřování dodavatelů. Přiblížil i postup nákupu na komoditní burze.

BLOK III – Sdílení elektřiny prakticky – jak to funguje, co je potřeba

Limity distribučních soustav a soustavy celkové bylo téma, kterému se věnoval celý třetí blok. Otevřeny byly otázky ke stavu žádostí o připojení, k opatřením k rozvoji a limitům sdílení, či jak prakticky postupovat.

Stav připojování obnovitelných zdrojů a opatření k jejich urychlení

Téma představil Radim Černý, místopředseda představenstva a ředitel úseku Řízení distribuční soustavy, ČEZ Distribuce, a. s. V roce 2022 obdržel ČEZ Distribuce 70 tisíc žádostí o připojení, v roce 2023 očekávají přes 100 tisíc žádostí. Zájem se zvyšuje v souvislosti se štedrou dotační politikou státu. Větší část žádostí zatím byla vyřízena kladně, ale číslo začíná růst, zejména v oblasti malých zdrojů a mikrozdvořů. Rostoucí trend vykazuje hodnota rezervovaného výkonu. Radim Černý uvedl, že v rámci ČEZ Distribuce zatím nedochází k uzavírání celých oblastí, ale výrazně roste počet oblastí s omezenou distribuční kapacitou. Upozornil, že projednávaný návrh novely energetického zákona, tzv. Lex OZE II, bude mít dopad na počet žádostí o připojení, neboť je snaha předcházet spekulativním žádostem o rezervaci výkonu. Lze předpokládat, že zavedení sdílení a energetických komunit zvedne počty žádostí o připojení. Pro zajištění dostatečné kapacity distribučních soustav jsou nutné investice, úprava legislativy a změna přístupu státních orgánů k liniovým stavbám, jakož i nastavení jasných pravidel pro sjednávání věcných břemen technické infrastruktury. Musí být

zachováno proinvestiční prostředí v rámci regulace, jinak se ztrácí motivace k modernizaci. Upozornil i na skutečnost, že rovnováhu v energetické soustavě pomáhají udržet teplárenské zdroje, a proto je nutné jejich zachování.

Digitalizace a investice potřebné k integraci obnovitelných zdrojů a rozvoji komunitní energetiky

David Šafář, člen představenstva, EG.D, a. s., navázal na předchozí vystoupení a uvedl, že témata jednotlivých zástupců distributorů v tomto bloku se prolínají. Dle jeho vyjádření energetická transformace vstoupuje do nové fáze a probíhá v regionech napříč republikou. Zrychlily ji geopolitické události posledních let a rostoucí ceny energií. Aktuální situace nevznikla z viny nedostatečné přípravy distributorů. Výstavba sítí se připravuje na desítky let dopředu. Predikce vývoje ve strategických dokumentech zaostávala. Je potřeba si uvědomit, že silová energetika bude potřeba i v budoucnu.

David Šafář představil on-line nástroj, kterým je mapa připojitelnosti EG.D. Podtrhl, že i v rámci sdílení elektřina poteče přes silové dráty, proto je důležité nemít OZE předimenzované. Čím větší, neznamená tím lepší. Je potřeba podívat se na profil

spotřeby a to prolnout s výrobou fotovoltaiky a vždy individuálně spočítat. Svě vystoupení zakončil Šafář upozorněním, že je nutné investičně posílit distribuční síť, proto požádal o pomoc při zrychlení povolenacích procesů zejména u liniových staveb a o spolupráci v rámci výstavby a koordinace prací, včetně majetkoprávního a veřejnoprávního vypořádání. Bez součinnosti obcí a měst nebude možné investice v potřebném rozsahu a čase realizovat.

Potenciál OZE pro města a obce bez nutnosti ostrovních provozů

Stanislav Votruba, vedoucí sekce Koncepce sítě, PREDistribuce, a. s., reagoval na to, že u veřejnosti vzniká dojem, že síť nebude potřeba. Na území hl. města Prahy nejsou tak vysoká čísla žádostí pro připojení FVE, ale plány připraveny jsou. Praha je tažena zejména spotřebou, ať už je to elektromobilita, tepelná čerpadla či nárůst elektrifikace v domácnostech. Stanislav Votruba poznamenal, že FVE se bude připojovat hodně nejen u nás, ale i v zahraničí, což způsobí, že v létě bude elektřiny přebytek a v zimě nedostatek. Proto budeme potřebovat výrazně větší flexibilitu v síti a kapacity pro skladování. Zdůraznil rovněž, že síť budou v každém případě potřeba, kabelové i venkovní, stejně jako transformační stanice. OZE s robustností a dimenzováním zdrojů distribuci příliš nepomáhají, naopak spíše navyšují náklady. V rámci své prezentace pak upozornil i na to, že plná soběstačnost není reálná. Na novou situaci v energetice je potřeba nastavit nový tarifní systém. Komunitní energetika znamená hledání nových řešení v nových technologiích. Je potřeba zvednout angažovanost lidí v obcích a městech a odstranit NIMBY efekt. Nezbytná je komunikace a koordinace činností mezi distributory a představiteli obcí a měst.

BLOK IV – Teplárenství (CZT) – OZE nejsou pouze elektřina

Čtvrtý blok připomněl, že obce jsou důležitými distributory tepla, které musí zajistit pro své obyvatele. Otázky a odpovědi směřovaly k situaci v teplárenství a možným dopadům na obce a města i k aktuálnímu vývoji v oboru teplárenství a kogenerace či vizím do budoucnosti.

Města a obce – základní energetická komunita

Mirek Topolánek, jako předseda Výkonné rady Teplárenského sdružení, otevřel svým vystoupením čtvrtý blok. Upozornil na to, že v roce 2040 lze předpokládat dvojnásobnou spotřebu energie.

Teplárenství trpí všemi současnými neduhy, ale je jednou z našich výhod. Energetika je jenom jedna, dělení na elektrárny, teplárenství a plynárny je nepochopitelné a umělé. Podtrhl, že energetika naplňuje základní potřeby tzv. basic needs. Za základní potřeby lidí odpovídají územní samosprávy. Mirek Topolánek představil základní axiomatickou soustavu M. Topolánka: „Základní jednotkou komunitní energetiky je město a obec. Velikost komunity je dána velikostí komunitními službami obsluhovaného prostoru a ekonomickou a ekologickou výhodností. Musí být respektováno základní energetické trilema – bezpečnost, cena a environmentální udržitelnost. Nesmí být upřednostňován žádný z parametrů. To musí být vyrovnané. Dekarbonizace je prostředek pro udržení svobody.“ Topolánek dále uvedl, že transformace energetiky

probíhá dle čtyř D – dekarbonizace, decentralizace, demokratizace a digitalizace. Teplárenství (kogenerace) je založené na efektivním a ekonomickém sdílení v dané komunitě, a to v rámci optimálního řešení dle velikosti sídla. Mezi dílčími závěry zaznělo mimo jiné to, že pouštět se do komunitní energetiky jen s vidinou čerpání investičních dotací je nejlepší recept na politickou sebevraždu. Kdekoliv je teplárna, je potřeba ji udržet a transformovat. Přínosem teplárenství je využití nízkoemisních zdrojů, které nelze využít na úrovni budov (lesní štěpka, odpadní biomasa, komunální odpad, geotermální energie, jaderná energie atd.), využití odpadního tepla z průmyslu a ČOV, využití přebytků elektřiny OZE pro elektrokotle, kogenerační výroba elektřiny v době nedostatku elektřiny z OZE. Ve srovnání s tepelnými čerpadly v domech centrální zdroje tepla mohou odlehčit elektrizační soustavě a zabránit vysokým špičkám zatížení v zimě.

Mirek Topolánek uzavřel, že energetická krize nám koupila 2 roky času, v rámci kterých musí pokračovat transformace teplárenství, pokud má přežít. Pro transformaci teplárenství je nutná přijatelná podoba legislativy EU, zajištění odpovídajících finančních prostředků, provozní podpora tepla z OZE a elektřiny z vysokoúčinné kombinované výroby elektřiny a tepla, zvýšení průměrného zisku (ROA) v návaznosti na růst úrokových sazeb a narovná-

ní podmínek na trhu v souvislosti s uhlíkovou daní.

Význam tepelných sítí a plynové kogenerace v energetice měst a obcí

Milan Šimoník, výkonný ředitel COGEN Czech, navázal s tím, že je složité v současné době věci připravovat s výhledem na 10 až 20 let. Zdůraznil, že zásadní je diverzifikace, v rámci které je neopomenutelná role teplárenství. Je potřeba zvolit cestu, která nás k dekarbonizaci dovede bezpečně. Opakovaně zaznělo, že je potřeba vnímat důležitou roli kogenerace. Kogenerace je primárně teplárenský zdroj, ale současně je to nejučinnější elektrárna, která vede k úspoře paliva. Kogenerace se může přizpůsobit potřebám elektrizační soustavy, čímž přispívá k energetické bezpečnosti. Je nutné zachovat i určitou kapacitu plynárenské sítě, pokud se má urychlit odklon od uhlí. Milan Šimoník představil možnost synergie kogenerace a tepelného čerpadla. Upozornil, že je třeba nastavit model provozní podpory ERÚ pro elektřinu z plynové KVET. Pro cenu tepla ze SZT bude zásadní diverzifikace a flexibilita zdrojů.

Energetická konference, Praha 12. a 13. října 2023

Energetická konference, Praha 12. a 13. října 2023

BLOK V – Dobrá praxe obcí a měst

Pátý blok měl odpovědět na otázky: Jaká je současná situace v oblasti energetiky v obcích a městech? Jak se daří společně zvládat situaci? Jsou obce a města schopna čelit problémům a krizím?

Energetické úspory skryté ve vašich datech

Michal Moroz, Business Development Manager, ORGREZ ECO, hovořil o tom, jak lze využít data k energetickým úsporám. Na úvod zmínil, co přinese Lex OZE II a představil, v čem tkví hlavní problém, proč municipality postupují nesystémově. Konstatoval, že přehled o dotačních titulech je u zástupců samospráv větší než znalost skutečných nákladů spojených s energetikou nebo znalost problematiky komunitní energetiky (legislativy). Investice do OZE se nerovná úspora. Podle Moroze je řešení v datech. Vzájemné sdílení dat a jejich analýza je předpokladem k založení úspěšného energetického společenství. Klíč tak je ve vyváženém a správném nastavení spotřeby a výroby napříč všemi výrobními a odběrnými místy. Moroz podtrhl, že základ udržitelné energetické politiky spočívá ve schopnosti pracovat s daty, tedy je vytěžít, agregovat a analyzovat. Cestu k vytváření efektivních společenství pro OZE otevírá vzájemná znalost a pochopení potřeb ostatních subjektů. Následně představil připravovaný portál komunitní energetiky.

Financování výstavby energeticky úsporných budov pro dětské skupiny

Michaela Nováková, garant výzvy Budování kapacit dětských skupin pro veřejný sektor z Ministerstva práce a sociálních

věcí, představila možnosti financování energeticky úsporných budov pro dětské skupiny z Národního plánu obnovy. Nejprve představila podstatu dětských skupin. Připomněla, že MPSV poskytuje metodickou pomoc pro jejich zakládání. Uvedla, že v letošním roce MPSV podporuje v dotačních titulech dětské skupiny, které jsou udržitelné s tím, že dotace jsou poskytovány z Národního plánu obnovy. Dále informovala, že na dětské skupiny je aktuálně vypsaná výzva pro obce, a uvedla její parametry. Upozornila, že způsobilé výdaje jsou vázány na energetické úspory, což je specifické pro dotace z Národního plánu obnovy. Bližší informace jsou k nalezení na adrese: www.mpsv.cz/narodni-plan-obnovy.

Rychlá a efektivní výstavba veřejných budov ze dřeva

Libor Hrubý, konzultant veřejných staveb Asociace dodavatelů montovaných domů, navázal na předchozí vystoupení s představením možnosti výstavby veřejných budov ze dřeva. Poukázal na to, že dřevostavby je možné realizovat v krátkém časovém termínu, a představil služby, které Asociace poskytuje. Podtrhl význam rychlého řešení vzniklé potřeby realizací dřevostav-

by s tím, že se jedná o plnohodnotnou stavbu. Bonusem je podpora lokální ekonomiky zejména dřevozpracujícího průmyslu.

Stavba dřevěné mateřské školky v Olešnici pohledem architekta, realizační firmy a starosty

Eliška Janeček Nemravová, Business Development Director, Nemá, spol. s r. o., Ladislav Zeman, hlavní architekt, Ateliér Elzet, a Rudolf Mareš, starosta Olešnice, se podělili o konkrétní zkušenost se stavbou dřevěné mateřské školky v Olešnici. Školka byla realizována v roce 2017, a to během pěti měsíců. Následně se ukázala potřeba rozšířit její kapacitu. Takže v listopadu 2022 se začalo projektovat, v únoru 2023 bylo získáno pravomocné stavební povolení, stavět se začalo počátkem července a na konci srpna byla přístavba hotová. Poté bylo potřeba dořešit administrativu. Závěrem Rudolf Mareš dodal, že ke dni konání konference předal na stavební úřad všechny nezbytné podklady ke kolaudaci.

BLOK VI – Aktuální legislativa týkající se komunitní energetiky (Lex OZE II), finance (dotační možnosti)

Šestý blok, kterým byl zahájen druhý den konference, byl zaměřen na aktuální vývoj v legislativě a možnosti financování rozvoje energetických společností.

Vyhodnocení energetického dotazníku

Výkonná ředitelka Svazu Radka Vladyková nejprve představila výsledky dotazníkového šetření, které realizoval Svaz na základě iniciativy senátora Jiřího Voseckého. V rámci dotazníkového šetření odpovídaly zejména obce I. typu. Bylo zjištěno, že 88% obcí řeší problémy v oblasti energetiky, přičemž nemají odborné poradce pro tuto oblast a správu energií si tak zajišťují svými vlastními silami. Důležité zjištění bylo i to, že 61% respondentů nemá energetický audit. Dotazníkové šetření potvrdilo, že v rámci energetiky je velký prostor pro spolupráci mezi obcemi a pro metodickou podporu ze strany státu.

Senátor Vosecký upozornil na ustanovení zákona o obcích, který říká, že samospráva musí jednat s péčí řádného hospodáře. To může způsobovat problém v případě, že obec bude v zimě nakupovat energii za vyšší částky, než za které bude v létě prodávat přebytky ze svých výroben. Proto je důležité správné nastavení legislativního

prostředí. Poukázal i na riziko v nabídkách soukromých subjektů, které nabízejí řešení, aniž je hotová legislativa.

Stav legislativy – Lex OZE II a související legislativa (sdílení, komunitní energetika)

René Neděla, zástupce vrchního ředitele Sekce energetiky a jaderných zdrojů Ministerstva průmyslu a obchodu, ve svém vystoupení představil aktuálně projednávané či připravené legislativní návrhy v oblasti energetiky. Kladl důraz na to, že energetika je velmi složité odvětví. Apeloval na zástupce samospráv, aby řešení nehledali sami, ale aby si přizvali odborníky, neboť témata jsou komplexní a provázaná. Připomněl možnost využít odborníky z energetických konzultačních a informačních středisek (EKIS), jejichž činnost je garantována Ministerstvem průmyslu a obchodu. Ve veřejném prostoru je spousta dezinformací, kterým je nutné se vyhnout. Poukázal na to, co se již povedlo, zejména zjednodušení podmínek pro připojování OZE z 10 kW na 50 kW. Aktuálně se řeší sdílení v rámci energetických společností, součtové měření či vymezení zón pro umístování staveb OZE, v rámci kterých by bylo urychlené rozhodování o umístění staveb OZE (6–12 měsíců). Nutná je přitom spolupráce s územím, nelze to řešit tlakem.

René Neděla se pak zabýval novelou energetického zákona, tzv. Lex OZE II. Novela obsahuje definice pro energetické společnosti a pro společnosti pro obnovitelné zdroje, mezi nimiž jsou rozdíly. Novela nastavuje jasná pravidla pro oba subjekty. Do vzniku energetického datového cent-

ra bude existovat přechodné období, kdy bude v rámci energetického sdílení omezeno na 1000 odběrných míst a 3 ORP. R. Neděla se dotkl i problematiky omezení vlivu ve společnosti pro obnovitelné zdroje, které by mělo platit i pro ÚSC (max. 10% hlasovacích práv), či postavení příspěvkových organizací jako podniků. Ke změně může dojít v Poslanecké sněmovně, neboť se připravují pozměňovací návrhy. Není jisté stanovisko Evropské komise k takové úpravě. Závěrem zdůraznil, že požadavek na slevu na distribuci, který se objevuje v souvislosti s energetickými společnostmi, nemůže vést k diskriminaci zákazníků, kteří zůstávají připojeni k distribuční soustavě. Krátce okomentoval i další připravenou novelu energetického zákona, tzv. Lex OZE III, která řeší akumulaci, agregaci a flexibilitu. Tím by měla být dokončena implementace evropských směrnic.

Financování rozvoje energetických společností

Jan Kříž, vrchní ředitel Sekce ekonomiky životního prostředí Ministerstva životního prostředí, doplnil vystoupení předřečníka o dotační tituly, které by mohly pomoci rozvoji energetických společností. Uvedl, že je nutné podpořit i tvorbu prováděcích předpisů. Dále představil dotační tituly v rámci Modernizačního fondu, které cílí na energetické úspory a podporu výstavby OZE. Z Národního plánu obnovy se připravuje nová výzva, která by měla pomoci se zakládáním energetických společností. Závazek v rámci NPO je vytvořit minimálně 40 společností do roku 2025. Ředitel Kříž upozornil také na možnost využívat energetické poradce z EnKoMAS, kteří jsou financováni z NPO přes program EFEKT. Dotkl se okrajově otázky efektivního využívání přebytků. U veřejných budov je aktuálně brzda pro spotřebu v daných objektech. Spuštěna byla nově výzva i pro Prahu z MODFONDU. Ten zatím nemá tak přísné podmínky pro památkově chráněné budovy, bude pro ně otevřena výzva. Nově byla otevřena výzva pro výstavbu MŠ, ZŠ a SŠ v pasivním energetickém standardu v MODFONDU. V rámci OP ŽP je otevřena výzva na renovaci veřejných budov. Na závěr dodal, že prostřednictvím NPO běží výzva na podporu nákupu bezemisních vozidel/vodíkových vozidel.

BLOK VII – Energetika v evropském kontextu

Tento blok byl věnován celkové bilanci, predikci možného vývoje (i v rámci evropského konceptu), zdrojové přiměřenosti, bezpečnosti dodávek a jejich zajištění v evropském kontextu, přínosům OZE pro energetickou bezpečnost z pohledu ČR i Evropy.

Moderní energetika jako příležitost pro Česko: bezpečně a konkurenceschopně

Martin Sedlák, programový ředitel Svazu moderní energetiky, se zaměřil spíše na výhledové věci, které lze v energetice očekávat. Česká republika stojí před přípravou akceleračních zón, ve kterých by mělo dojít ke zkrácení lhůt v souladu s evropskou směrnicí RED III, pokud se týká povolování výstavby OZE. V poslední době došlo k renesanci solární energetiky, ale v akceleračních zónách je potřeba rozvíjet i další zdroje OZE (větrné elektrárny a akumulaci). V rámci implementace směrnice RED III by ČR měla přijmout závazek zvýšit podíl OZE ze 17% na 30% do roku 2030, s tím souvisí i aktualizace vnitrostátního Klimatického plánu a akcelerační zóny. Směrnice počítá i s podporou agrivoltaiky a plovoucí FVE. Připravuje se redesign evropského energetického trhu. Martin Sedlák nastínil, kam lze posunout výrobu čisté energie do roku 2030 – 15 GW ve FVE, 2 GW ve větru a 1 GW v akumulaci. Investi-

ce do obnovitelných zdrojů současně podpoří růst HDP. Pro rozvoj obnovitelných zdrojů jsou potřebné akcelerační zóny pro OZE i sítě, novela energetického zákona, funkční a realistická očekávání od komunitní energetiky. Zdůraznil, že je potřeba nová energetická koncepce, která musí počítat se zeleným vodíkem, nástupem akumulace, agregací a flexibilitou. Závěrem vyvrátil tvrzení o krátké životnosti solárních panelů. Z praxe mají ověřeno, že jejich životnost je 30–40 let a nedochází k tak rychlé degradaci, jak je někdy ve veřejném prostoru komunikováno.

Závěrem tohoto vystoupení ještě zaznělo, že nejdále jsou v komunitní energetice v Rakousku. Rozběh byl po částech, nejprve opravdu komunita v místě a až následně větší prostor. Podle Sedláka je novela energetického zákona aktuálně nastavená dobře. Počítá se s tím, že se začne od menších celků a postupně se bude rozšiřovat.

Příležitosti a možnosti české přenosové soustavy uprostřed Evropy

Zdeněk Hruška, ředitel sekce Rozvoj a technická koncepce přenosové soustavy, ČEPS a. s., představil možnosti české přenosové soustavy, která se nachází uprostřed Evropy. Obce se s provozovatelem

přenosové soustavy setkávají v okamžiku, kdy je potřeba na katastru obce postavit elektrické vedení 400 kV. ČEPS v rámci své činnosti jako provozovatel a vlastník přenosové soustavy zajišťuje přenos elektřiny od výrobce do místa odběru v rámci přenosové soustavy = přenosové služby. Dispečersky zajišťuje rovnováhu mezi výrobou a spotřebou elektřiny v každém okamžiku = systémové služby. Přenosová soustava má za cíl propojovat nejen v rámci republiky, ale i se zahraničím. Zdeněk Hruška uvedl, že hlavním cílem je soustavu modernizovat a digitalizovat, aby ji bylo možné optimálně řídit. Pro zachování současné úrovně spolehlivosti přenosové soustavy ČR a rozvoj vnitřního trhu EU je nezbytné zvyšovat kapacitu sítí, modernizovat zařízení, koordinovat rozvoj české soustavy se subjekty v evropském propojení a zlepšovat koordinaci provozu přenosové soustavy se zahraničními provozovateli. ČEPS se při projektování prvků přenosové soustavy snaží minimalizovat fragmentaci území a zásahy do zastavěných území a zastavitelných ploch.

BLOK VIII – Výzvy a limity obcí a měst v energetice – kudy se vydat

Kde mohou obce získat potřebné informace a kde se nejlépe inspirovat? To bylo tématem závěrečného bloku konference.

Obnovitelné zdroje: příležitost pro EU, Česko, a hlavně obce i místní obyvatele a firmy

Závěrečný odborný blok konference zahájil Štěpán Chalupa, předseda Komory obnovitelných zdrojů energie (KOZE). Uvedl, že v Komoře předpokládají jako reálné dosažení cca 36% pokrytí výroby elektřiny i tepla z OZE v České republice. K tomu je nezbytné zkrácení povolovacích procesů jejich zefektivněním. Podotkl, že je potřeba poučit se z chyb a ukazovat poziti-

tiva OZE. Systém musí být vyvážený a musí využívat potenciál flexibility. V teple jsou již určité limity využívání zejména v oblasti biomasy. Potenciál je v instalaci tepelných čerpadel s využitím země. Velký potenciál vidí ve větru. U všeho je nutné posoudit přínosy a rizika. Rakousko a Německo potenciál větrné energetiky využít umí. Štěpán Chalupa upozornil, že projekt a provozování větrné elektrárny již vyžaduje energetika, neboť se jedná o složitou materii. Je-li projekt dobře nastaven, pak provoz větrné elektrárny pomůže obci pokrýt náklady na provoz či rozvoj obce a může přispět i domácnostem. KOZE připravila metodiku: Jak se staví a provozuje VtE: průvodce pro obce. Dle Chalupy lze do budoucna očekávat větší využití tepla z bioplynových stanic a vznik prvních geoter-

málních výtopen a tepláren. Bioenergetika může pomoci s regulací výkonu. Predikce je, že v roce 2030 bude nainstalován jeden milion tepelných čerpadel. KOZE se snaží státu pomáhat nastavovat podmínky pro rozvoj OZE, aby byly OZE rozvíjeny efektivně a rozvoj byl přiměřený.

ČEZ Akademie – Energetické poradenství pro domácnost

Jan Hruška, ředitel úseku Segmenty a marketing ČEZ Prodej, a. s., představil přítomným ČEZ Akademií, která poskytuje energetické poradenství. V souvislosti s energetickou krizí lidé očekávali pomoc a odpověď od státu. Zájem o poradenství přetrvával i po uklidnění situace. Lidé se s dotazy začali obracet na dodavatele energií. ČEZ Akademie je projekt, který má pomoci lidem, aby porozuměli energetice a rozuměli své spotřebě. Webová stránka obsahuje řadu edukačních videí na různá témata, články i odpovědi na otázky. Jan Hruška představil i roadshow, se kterými ČEZ Akademie vyjíždí do území. Lze se dohodnout i na individuální roadshow v daném městě či obci. Vzdělávání má své výsledky, klesá spotřeba energií, klesá počet odpojení i nezaplacených faktur.

Komunitní energetika v Praze: Společná cesta ke sdílení energie

Jaroslav Klusák, ředitel Pražského společenství obnovitelné energie, seznámil účastníky s praktickým fungováním jejich společenství (PSOE). Uvedl, že Praha v roce 2021 schválila Klimatický plán, který jako jedno z opatření předpokládá významný nárůst podílu energie z OZE. Praha představuje asi 10% spotřeby národní energie. Cílem je do roku 2030 mít cca 20 tisíc střeš pokrývaných FVE. PSOE začíná s instalacemi na městském majetku, ma-

jetku městských částí i soukromých osob. Umí zhodnotit situaci, zpracovat posudek energetický a statický, vyřídit žádosti o dotace, externí financování i realizaci projektu. Je držitelem licence na výrobu i obchod. Aktuálně POSE řeší možnost financování projektů u městských částí s tím, že by městské části splácely z úspory v následném období (cca 10 let) a investici by zafinancovala Praha. V roce 2022 získalo PSOE přímou podporu od Evropské investiční banky z programu ELENA, podporu z Modernizačního fondu na výstavbu fotovoltaik a přímou podporu z Modernizačního fondu pro Pražskou vodohospodářskou společnost. Přípravují dotační žádosti pro soukromé bytové domy. Mají připravenou strategii do roku 2026. Závěrem Jaroslav Klusák představil některé pilotní projekty a vystoupení uzavřel slovy, že díky realizaci projektů město plní klimatický plán, nájemník šetří na úsporách za energie, což je ekonomický model jak pro investora, tak pro nájemce.

Jak optimalizovat vozový park města s ohledem na obnovitelné zdroje energie

Jednatel společnosti Fleet Consulting Group, s. r. o., Jan Jandečka zakončil blok

odborných přednášek doporučením, jak lze optimalizovat vozový park obcí a měst s ohledem na aktuální a budoucí možnosti a požadavky. Na začátku je vždy vhodné provést audit vozového parku. Jan Jandečka ukázal, jak vypadá trh s alternativními pohony v současné době a nastínil, co lze očekávat do budoucna. Vysvětlil definici dělení vozidel na elektrické a hybridní. Elektromobilita získává stále významnější postavení v autoprůmyslu i u veřejnosti, ale zatím se rozvíjí především tam, kde jsou masivní regulace a štedré dotační programy. Obce se musí na elektromobilitu připravit. To znamená zajistit infrastrukturu, hledat finanční podporu na její zajištění a nákup elektromobilů, široce podporovat elektromobilitu pomocí různých nástrojů v obcích a městech. V souvislosti s tím je třeba věnovat se také otázce bezpečnosti provozu a podpoře využívání obnovitelných zdrojů energie pro nabíjení elektromobilů. Zdůraznil, že jednou z cest naplnění emisních cílů je sdílení vozidel a čisté dobíjení.

Shrnutí výstupů, pojmenování výzev a limitů aneb Co zaznělo na závěr

Závěrečné slovo patřilo Zuzaně Krejčířkové, ředitelce Public Affairs skupiny ČEZ, a Miroslavu Žbánkovi, místopředsedovi Svazu.

Zuzana Krejčířková, členka představenstva Hospodářské komory a předsedkyně Energetické sekce HK, konstatovala, že členové HK a územní samosprávy mají mnoho společného a čelí stejným výzvám. Základem, na kterém se musí stavět, je Národní energeticko-klimatický plán a Státní energetická koncepce, které nám chybí. Zdůraznila, že je potřeba mít jasnou koncepci v energetice, aby z ní všichni mohli vycházet. Koncepce musí být stabilní, aby se neměnila po každých volbách. Velkou výzvou je legislativa, které je příliš a nikdo se v ní nevyzná, tím nikomu nepomáhá. Je potřeba legislativu zjednodušit. Máme nejdelší povolovací procesy, které by mohla zkrátit projednávaná novela liniového zákona. Energetický mix musí být nízkemisní se zapojením jádra, OZE a dočasně plynu. Jako výzvu vnímá dlouhodobé smlouvy na odběr elektřiny, kdy dodavatel garantuje stabilní cenu na delší období. To může být problém u OZE, neboť bude složité pokrýt zimní spotřebu. Proto je nutné přidat ve výstavbě větrných elektráren. Závěrem Zuzana Krejčířková ocenila myšlenku i obsah konference a doplnila, že diskuse s obcemi a městy je zásadní jak pro ČEZ, tak pro HK. Je potřeba si říci, jaké společné potřeby máme a jak je můžeme společně prosadit na úrovni státu.

Pomyslnou tečku na závěr učinil Miroslav Žbánek. Poděkoval partnerům konference za podporu akce a přítomným účastníkům za zájem. Shrнул, že konference začala globálními energetickými problémy, energetickou krizí spojenou s válkou na Ukrajině, pokračovala hodnocením Evropské unie, Evropské komise a Evropského parlamentu, vůči kterým je potřeba tlumočit obavy zástupců samospráv a hledat cesty, které zmírní rychlost a tlak na prosazování zelených změn. Odborná vystoupení se podrobně věnovala přenosovým a distribučním soustavám, včetně lokální distribuce, což je pro vzhled do problematiky informační základ, na kterém lze dále stavět. Investovat se bude, ale peněz na investice nebude dost. Potěšující je, že distributoři si uvědomují, že musí vyvinout úsilí směrem k vládě, aby bylo zajištěno financování na rozvoj a posílení sítí. Problémem zůstává nedokončený legisla-

tivní proces ve vztahu ke komunitní energetice a návrh úpravy v Lex OZE II, který vylučuje ze společenství pro obnovitelné zdroje velké podniky, včetně těch, které jsou 100% vlastnictvím obcí a měst.

Závěrem Miroslav Žbánek přítomné informoval o ustavení Komise pro energetiku, jako poradního orgánu Předsednictva Svazu. Komise by měla jednat s dalšími partnery zejména o nových tématech významných pro obce a města, která následně zazní v rámci 2. ročníku Energetické konference v příštím roce. Svě vystoupení uzavřel konstatacím, že Svaz měst a obcí je distribuční, přenosovou soustavou mezi obcemi a státem, v rámci které jsou přenášeny podněty, požadavky, informace, nápady a argumenty tak, aby přenosová síť fungovala.

Podrobnější informace z vystoupení jednotlivých řečníků je možné získat z prezentací, které jsou k dispozici na webových stránkách www.smocr.cz → Akce → Konference a semináře → Energetická konference → Fotogalerie a prezentace řečníků.

*Mgr. Ivona Mottlová
Legislativní a právní sekce*

Konference Energetické výzvy a limity obcí a měst by se nemohla uskutečnit bez našich partnerů. Za podporu děkujeme:

- ČEZ, a. s.
- E.ON Energie, a. s., + EG.D, a. s.
- Pražská energetika, a. s., (PRE)
- Nemá, spol. s r. o.
- STIEBEL ELTRON, spol. s r. o.
- Qwello Czech, s. r. o.
- alpha innotec
- HDL Automation, s. r. o.
- ThermWet, s. r. o., člen skupiny KORADO

Děkujeme také spolupracujícím organizacím, a to Kongresovému centru Praha a Národnímu divadlu, a rovněž mediálnímu partnerům – Veřejné správě a také našemu zpravodaji – Informačnímu servisu Svazu.

Dětské skupiny jako příležitost pro obce

Téma dětských skupin je v poslední době velmi často zmiňováno zejména v souvislosti s politikou zaměstnanosti v České republice a umožněním návratu rodičů na trh práce po rodičovské dovolené. Vzhledem k tomu, že zřizovateli i provozovateli dětských skupin mohou být také obce, jedná se o aktuální téma rovněž pro Svaz měst a obcí, který ve spolupráci s Asociací provozovatelů dětských skupin připravil článek, který přináší samotné představení tohoto institutu, vzhled do provozování dětských skupin, odpovědi na nejčastější otázky či příklady dobré praxe při provozování dětských skupin právě ze strany obcí. Ministerstvo práce a sociálních věcí rovněž v letošním roce vyhlásilo zajímavý dotační titul pro obce na budování kapacit dětských skupin, s možností poskytnutí až 100 % dotace. Bližší podmínky výzvy vám v následujícím článku také představíme.

Dětská skupina jako služba péče o dítě v předškolním věku a pomoc rodičům

Dětské skupiny jsou zařízení poskytující službu péče o dítě předškolního věku v kolektivu dětí v rozsahu nejméně 6 hodin denně. Služba je určena pro děti ve věku od šesti měsíců do zahájení povinné školní docházky. Standardní dětské skupiny přijímají děti ve věku od jednoho roku, o děti mladší jednoho roku lze pečovat jen ve skupině max. čtyř dětí mladších čtyř let. Nejčastější formu v Česku tvoří dětské skupiny s kapacitou 12 dětí (75 %).

Obecné podmínky jejich fungování nastavuje zákon č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů (dále jen „zákon o dětské skupině“). Podle tohoto zákona mohou být provozovatelem této služby mimo jiné i územní samosprávné celky nebo jimi založené nebo zřízené právnické osoby (např. mateřské školy coby příspěvkové organizace). Poskytovat službu péče o dítě v dětské skupině lze jen na základě oprávnění k poskytování, které vzniká dnem zápisu do evidence poskytovatelů při MPSV.

Dětskou skupinu lze provozovat pouze v prostorech, které splňují podmínky příslušné hygienické vyhlášky a požární ochrany pro tento typ služby. Pro dětské skupiny s kapacitou do 12 dětí jsou v současnosti stanoveny nižší požadavky na prostorovou kapacitu i povinné uspořádání prostor. Mimo jiné tyto dětské skupiny nemusí disponovat vlastním hřištěm. Dětské skupiny s kapacitou od 13 do 24 dětí platí hygienická vyhláška stejná jako pro mateřské školy, která v současnosti prochází revizí, jež směřuje spíše k rozvolnění současných pravidel. Po revizi požární vyhlášky platí, že každá dětská skupina musí mít zajištěný vlastní únikový východ uzpůsobený věku a tím i pohybovým schopnostem docházejících dětí a nemůže být provozována výše než ve 2. NP.

Smyslem fungování dětských skupin je nejen zajištění služby péče o dítě v době, kdy jeho rodiče pracují, ale především umožnění rozvoje schopností a sociálních a hygienických návyků. Proto mohou tuto službu zajišťovat pouze osoby s pedagogickým či zdravotnickým vzděláním nebo s profesní kvalifikací chůvy pro děti v dětské skupině. Alespoň jedna pečující osoba musí

mít zdravotnické vzdělání a v případě, že do dětské skupiny dochází děti starší 3 let, má poskytovatel povinnost zajistit i přítomnost pečující osoby s odbornou kvalifikací učitele mateřské školy, učitele prvního stupně základní školy, asistenta pedagoga, speciálního pedagoga nebo vychovatele v rozsahu alespoň 20 hodin týdně. Dětská skupina je též povinna dodržovat standardy kvality péče ve třech základních oblastech (péče o dítě a naplňování potřeb dítěte, personální a provozní zabezpečení), na něž dohlíží Ministerstvo práce a sociálních věcí. Poskytovatel služby má tedy povinnost zajistit mimo jiné kvalitní plán výchovy a péče a sledování vývoje dítěte, další vzdělávání pečujících osob a bezpečnost dětí.

Provoz dětské skupiny lze financovat ze dvou hlavních zdrojů – státního příspěvku na provoz dětských skupin a příspěvku od rodičů. Na státní příspěvek mají nárok všichni provozovatelé dětských skupin, kteří splňují podmínky zákona o dětské skupině a o příspěvek si jednou ročně žádají. Příspěvek je pak vyplácen ve třech zálohových platbách na základě průměrné obsazenosti dětské skupiny v předchozím trimestru, přičemž státní příspěvek na docházku dětí starších 3 let je ve stejné výši jako příspěvky MŠMT pro mateřské školy. U dětí mladších tří let je pak stanoven vyšší denní normativ, který je jednou ročně revidován v závislosti na ekonomické situaci. Z tohoto důvodu je také příspěvek rodičů u mladších dětí zákonem zastropován tak, aby služba zůstala maximálně finančně dostupná. V roce 2023 se jedná o částku 4 720 Kč měsíčně při celotýdenní docházce.

Dětská skupina s sebou také nese velký společenský a zejména komunitní potenciál. Je místem setkávání dětí, rodičů a prarodičů a navazování prvních sociálních vztahů dítěte mimo jeho rodinné zázemí. Je tedy důležitým prvkem při vytváření sociálních vazeb rodin a zapojení dětí i rodičů do občanského života své komunity či obce.

Možnost čerpání dotace na budování kapacit dětských skupin

Výzva Národního plánu obnovy – Budování kapacit dětských skupin

Svaz měst a obcí na uvedenou výzvu Ministerstva práce a sociálních věcí v minulosti již několikrát upozorňoval v rámci svých informačních kanálů. V květnu 2023 uspořádal rovněž webinář „Hodinka regionálního rozvoje“ zaměřený na představení této výzvy právě ve spolupráci s Ministerstvem práce a sociálních věcí a informace prezentoval také v rámci jednání svazových orgánů. Příjem žádostí měl být původně ukončen již v polovině listopadu, nicméně byl následně prodloužen až do 29. února 2024. Níže naleznete souhrn nejdůležitějších informací k výzvě. Podrobnější informace jsou potom k dispozici na stránkách Ministerstva práce a sociálních věcí www.mpsv.cz → Národní plán obnovy → Zvýšení kapacity zařízení péče o děti (dětské skupiny).

Jedná se o výzvu č. 31_22_045 – **Budování kapacit dětských skupin dle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů**. Výzva je zaměřena na budování nových dětských skupin, ať už zcela novou výstavbou, nákupem či rekonstrukcí budov,

a to za účelem zvýšení kapacity dětských skupin na území ČR, což má následně umožnit lepší zapojení rodičů s dětmi předškolního věku na trh práce. Jedná se o výzvu průběžnou, s celkovou alokací 1,7 mld. Kč. Podpora bude příjemci poskytnuta ve výši 100 % schválených způsobilých výdajů projektu. DPH je způsobilým výdajem projektu za podmínek uvedených v kap. 4 Specifických pravidel pro žadatele a příjemce. Dotace na projekt je poskytována ve výši 1 mil. až 25 mil. Kč vč. DPH. Co se týče udržitelnosti, v případě výstavby a rekonstrukce infrastruktury za účelem zřízení dětské skupiny je stanovena celkem na 10 let, přičemž prvních 5 let je povinnost provozovat nově vybudovanou dětskou skupinu a v následujících 5 letech je možné tento provoz změnit na jiný typ služby sloužící občanům (např. oblast sociálních služeb, vzdělávání apod.). Datum pro ukončení fyzické realizace operace byl stanoven na 31. března 2026 (včetně kolaudace, DS musí být k tomuto dni zapsaná v evidenci).

Zřizovatelé dětských skupin mohou být mj.:

- Kraj dle zákona č. 129/2000 Sb., o krajích, ve znění pozdějších předpisů
- Obec, městys, město, statutární město, městský obvod, městská část dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, a hlavní město Praha,

městská část hlavního města Prahy dle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále společně jen „obec“)

- Dobrovolný svazek obcí dle zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Příspěvková organizace územního samosprávného celku (obce, kraje) dle zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů
- Příspěvková organizace hlavního města Prahy, městské části hl. města Prahy dle zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- Organizační složky státu a další subjekty (viz celé znění pravidel výzvy)

MPSV nabízí veškerou podporu pro vytvoření dětské skupiny – finanční, metodickou, poradenství apod. Spojení na vyhlášovatele:

- Mgr. Michaela Nováková; +420 950 192 807; konzultační hodiny – úterý 9–12 hod. a 13–16 hod., příp. jindy po předchozí domluvě
- Mgr. Petr Krejčí; +420 950 192 735; konzultační hodiny – čtvrtek 9–10 hod. a 13–16 hod., příp. jindy po předchozí domluvě

Co vás dále mohlo v souvislosti s tématem dětských skupin zajímat?

Následující část je věnována vybraným, velmi často pokládaným otázkám týkajícím se činnosti dětských skupin. Za zpracování odpovědí děkujeme Asociaci dětských skupin.

• Je možné prostřednictvím dětské skupiny (DS) plnit povinnost předškolního vzdělávání?

Povinný předškolní rok je možné plnit pouze v mateřské škole, která je v rejstříku MŠMT. Dětské skupiny spadají pod rezort MPSV. V praxi je ale běžné, že dítě v dětské skupině zůstává i před nástupem do školy, přihlásí se k tzv. individuálnímu vzdělávání ve své spádové mateřské škole a chodí do ní k tzv. přezkoušení.

• Je možné z dotace MPSV na DS čerpat také finanční prostředky na pořízení pozemku pro výstavbu DS?

Ano, aktuálně je pro obce otevřena dotační výzva z Národního plánu obnovy (viz výše), z níž obce mohou čerpat dotaci až do výše 25 mil. Kč na nákup pozemku, výstavbu či rekonstrukci nemovitosti, která bude min. 5 let fungovat pro potřeby DS.

• Co si obec může představit pod jiným typem služby sloužící občanům, na který je možné po 5 letech udržitelnosti DS tuto DS převést?

Cokoli, co bude dále sloužit potřebám občanů v oblasti sociálních služeb, vzdělávání, komunitních služeb či služeb veřejného zájmu, např. knihovna, komunitní centrum apod.

• Do kdy je nutné projekt na vybudování DS realizovat?

V případě projektů realizovaných z výzvy NPO č. 45 je nutné do-

končit stavbu, resp. stavební úpravy a zaregistrovat novou dětskou skupinu do Evidence dětských skupin nejpozději do 31. 3. 2026.

• Jaký je nejzazší termín pro předložení projektu na vybudování DS? Co vše by měl obsahovat?

Žádosti o dotaci v rámci výzvy č. 45 je nyní možné podat nejpozději do 29. února 2024. Pokud se do té doby celá alokace nevyčerpá, bude lhůta pro podání s velkou pravděpodobností prodloužena. Zároveň máme informace, že bude-li současná výzva k uvedenému termínu ukončena, brzy poté bude vyhlášena třetí návazná výzva pro veřejný sektor.

Dotační žádost musí obsahovat zejména projektovou dokumentaci stavby, energetický posudek a studii proveditelnosti, která detailně odůvodní realizaci projektu a popíše způsob jeho řešení.

• Je možné po ukončení provozní doby DS v jejich prostorech provozovat jiné aktivity? Za jakých podmínek?

Ano, přímo zákon o dětských skupinách na toto pamatuje a umožňuje v prostorech po ukončení provozní doby DS provozovat i jiné aktivity. Podmínkou je mít toto ukotveno v provozním řádu a zajistit dostatečný úklid.

• Jaké jsou hygienické a bezpečnostní požadavky na provoz dětské skupiny?

Provoz dětských skupin je vázán na další prováděcí předpisy, jako

jsou hygienická vyhláška, hasičská vyhláška a vyhláška o požadavcích na výstavbu.

• **Pokud obec zřídí DS, mají na přijetí občané nárok?**

Podmínky přijetí si určuje provozovatel, tedy v tomto případě obec.

• **Jak stanovit kritéria pro přijímání dětí? Jak se vyhnout nařčení z diskriminace nebo protekce?**

Podmínky pro přijetí by měly být nediskriminační, toto je často v hledáčku kontrolních orgánů. Pokud si ale např. provozovatel stanoví kritérium podle termínu došlých přihlášek, je toto v pořádku. Přesná kritéria, např. dle věku dítěte a místa bydliště, zákon, podobně jako u mateřských škol, neurčuje.

• **Může obec provozovat DS třeba jen pro své zaměstnance? Nebo jen pro děti, které již mají sourozence v MŠ/ZŠ?**

Ano, obec může zřizovat dětskou skupinu pro potřeby občanů, ale i jen jako podnikovou, tedy pro své zaměstnance. Dobrým příkladem z praxe je např. Plzeň, která provozuje dětskou skupinu jak pro své zaměstnance, tak pro zaměstnance jimi zřizovaných organizací, např. divadla.

• **Který orgán v obci o provozu DS rozhoduje? Kdo z obce jedná vůči rodičům?**

Pokud je zřizovatelem obec, pak přímo orgán obce. Pokud je zřizovatelem příspěvková organizace, pak se může jednat o ředitele/ředitelku. Záleží na tom, jak má obec nastaveno. Vůči rodičům pak v praxi jedná pověřená osoba, jako např. ředitelka/vedoucí DS.

• **Jak je to s odpovědností za děti? Mohou se obce např. pojistit pro případ zranění dítěte?**

Provozovatel DS má dokonce zákonnou povinnost mít sjednanou pojistku odpovědnosti za újmu, zákon ovšem nestanovuje, do jaké výše.

• **Musí obec poskytovat dětem v DS stravu?**

Nemusí, strava může být zajišťována i ze strany rodičů. Ovšem velice častý je model, že strava je dovážena ze školní jídelny či domova pro seniory. Dětské skupiny většinou nemají vlastní vývařovny, pouze výdejny, kde dovezené jídlo dohřívají a servírují dětem.

• **Pokud se obec rozhodne pro vybudování DS, jaké personální zajištění bude potřebovat – vzdělání, bezúhonnost, zdravotní stav apod.?**

Chůvy, tety nebo pečující osoby, tak říkáme kvalifikovaným osobám, které se o děti v dětských skupinách starají. Již při nástupu musí splňovat zdravotní způsobilost, trestní bezúhonnost a dále odbornou kvalifikaci (v oboru zdravotním, sociálním nebo pedagogickým), kterou si ale mohou získat i složením rekvalifikačních zkoušky chůvy pro děti v dětské skupině. Tato rekvalifikace anebo zdravotní vzdělání je pak plnohodnotně odpovídající pro práci s dětmi do tří let, pokud bude mít obec i děti starší tří let, potřebuje pak na půl úvazku ještě pedagoga.

• **Jsou nastaveny prostorové podmínky pro určitou kapacitu dětí v DS?**

Dětské skupiny do 12 dětí se řídí vlastní hygienickou vyhláškou, která určuje např. 3 m² podlahové herní plochy na dítě. Je mírnější než dosavadní vyhláška, která je stejná jak pro MŠ, tak i pro DS s kapacitou nad 12 dětí. Tady např. musí být metry 4. Tato vyhláška se má ale v brzké době novelizovat a např. počty metrů už nebudou pevně dány.

Více informací zde:

OBNOVTE VEŘEJNÉ OSVĚTLENÍ VAŠÍ OBCE POMŮŽEME VÁM SNÍŽIT NÁKLADY NA OSVĚTLENÍ

MÁME PRO VÁS ŘEŠENÍ

LED náhrada

Nejjednodušší a nejrychlejší náhrada stávajících výbojek.

LED svítidlo

Jsme schopni vyměnit celé staré svítidlo za nové, úspornější.

Pomůžeme vám s financováním

Nabízíme možnost zprostředkování financování bez nutnosti vstupní investice nebo žádosti o dotace.

V případě zájmu nás kontaktujte:

Ondřej Průša

Business Development Manager
– Čechy
+420 724 978 855
o.prusa@ledvance.com

Tomáš Nedoma

Business Development Manager
– Morava
+420 732 193 315
t.nedoma@ledvance.com

- **Kdo je odpovědnou osobou za fungování DS – její vedoucí nebo představitel obce?**

Odpovědnost za fungování DS jde za provozovatelem, ale můžeme hovořit i o tzv. trestní odpovědnosti svěřeni dítěte do péče, tady se pak posuzuje odpovědnost každé pečující osoby, stejně jako např. u MŠ.

- **Je možné zřídit DS jen jako doplněk k odpolednímu zajištění péče o děti do předškolního věku s ohledem na provozní dobu místní MŠ? Tj. MŠ má provozní dobu např. do 16.00 h., je třeba s ohledem na směnový provoz některých rodičů zajistit péči o děti od 16.00 do 19.00 h.**

Dětskou skupinu je nutné provozovat dle zákona min. 6 hodin denně, novela zákona pak dokonce počítá s 8 hodinami. Pokud by obec navíc čerpala dotace z NPO, musí zajistit i obsazenost DS po dobu udržitelnosti projektu, což se v rámci tohoto modelového příkladu zajistit nedá. Dětské skupiny fungují jako profesionální služba péče o děti

celodenního typu, i pro děti je nutné, aby navštěvovaly skupinku pravidelně. Vytvoří se tak režim, který pro ně tvoří bezpečný rituál bez maminky. Uvedený model lze ale vidět spíše obráceně: v budově funguje např. od 8 do 15 hodin DS a následně jsou využívány pro odpolední aktivity pro větší děti (kroužky, výuka cizích jazyků, apod.). Je ale nutné také brát ohled na to, že např. nábytek není přizpůsoben sezení větších dětí.

Příklady dobré praxe provozu dětské skupiny ze strany obcí

Asociaci dětských skupin jsme poprosili o vytipování obcí, kde již dětské skupiny provozují. Můžete se jimi inspirovat.

Česká Kamenice

Obec vede starosta Jan Papajanovský, který se rozhodl řešit odliv mladých rodin z menších obcí vybudováním dětských skupin. Aktuálně připravuje žádost o dotaci na vybudování obecní DS pro veřejnost v rámci výzvy NPO č. 45, do budoucna plánuje podpořit již existující soukromou DS zajištěním vhodnějších prostor v obci za účelem zvýšení její kapacity.

Velké Bílovice

Obec podpořila návrh neziskové organizace KLUBCO, z. s., v čele s Theou Veverkovou

a poskytla spolku obecní prostory s vlastní zahradou, v nichž spolek vybudoval a provozuje veřejnou DS Špuntíci (www.dsspuntici.cz) pro děti z obce.

Zlatá Olešnice

Z iniciativy starostky Kmiecové obec s využitím evropských dotací zrekonstruovala budovu bývalé školy a v roce 2019 v ní spustila provoz DS Zlatička. Obec tak reagovala na absenci MŠ v obci. Od roku 2022 dětská skupina využívá možnosti spolufinancování prostřednictvím státního příspěvku na provoz DS. Obec zajišťuje provoz DS sama (personálně

obsazení, finanční řízení atd.) s pomocí externí firmy, která se specializuje na poradenství pro provozovatele dětských skupin.

Článek zpracovaly:

Mgr. Kateřina Jarolímková, provozní ředitelka Asociace provozovatelů dětských skupin
Mgr. Daniela Celerynová, předsedkyně Asociace provozovatelů dětských skupin a zakladatelka platformy Vše pro dětské skupiny.cz

Mgr. Claudia Šrámek
Legislativní a právní sekce,
Svaz měst a obcí ČR

Nepoškodí princip „významně nepoškodovat“ žadatele o dotace?

Žadatelé o dotace z evropských fondů již zjistili, že je třeba v rámci žádosti vypořádat problematiku vyloučení významného poškození životního prostředí. V anglickém originálu se jedná o pojem „Do Not Significant Harm“ a i v českém prostředí se již etablovala zkratka DNSH. Co ale znamená, jak se s touto novinkou vypořádat a jakou pomoc městům a obcím nabízí Svaz?

Strategie a předpisy

Těžištěm pro nové směřování financování je vedle již dlouhodobě aplikovaných zásad v rámci Evropské unie především Zelená dohoda pro Evropu (*Green Deal*). Tato dohoda je souborem politických iniciativ, které mají nasměřovat EU na cestu k environmentální transformaci s konečným cílem dosáhnout do roku 2050 klimatické neutrality. Je implementována přes strategie a sektorové legislativy a na ně navazující metodické dokumenty. Závazky EU v oblasti klimatických a environmentálních cílů se promítají do přípravy a revizí regulatorního rámce unijního rozpočtu včetně nástrojů financování EU, tedy také fondů EU.

Politika EU v otázce financování udržitelnosti (*sustainable finance*) vychází z řady legislativních a strategických předpisů, z nichž je třeba jmenovat zejména nařízení o Taxonomii EU a související delegované akty, nařízení o zelených dluhopisech EU, nařízení o zveřejňování informací souvisejících s udržitelností v odvětví finančních služeb, řízení rizik ve finančním sektoru, směrnici o podávání zpráv podniků o udržitelnosti, směrnici o udržitelné správě společnosti, mezinárodní spolupráci a samotné „zelené“ rozpočtování a environmentální podmínky EU fondů.

Pojďme se zastavit u klíčového nařízení Evropského parlamentu a Rady 2020/852 z roku 2020 o zřízení rámce pro usnadnění udržitelných investic (nařízení o Taxonomii EU), které následně doplnilo nařízení Komise 2021/895 a sdělení Komise 2021/C 373/01.

Taxonomie

Taxonomie EU stručně řečeno klasifikuje různorodé ekonomické aktivity, technologie a zdroje podle jejich vlivu na životní prostředí se zvláštním důrazem na otázku ochrany klimatu. I významní investoři totiž v řadě environmentálních cílů EU tápou podobně jako běžná veřejnost a pohříchu dosud i státní instituce. Proto je předkládán nástroj, který jim pomůže určit, jak jsou na tom jednotlivé projekty z pohledu environmentální udržitelnosti.

Taxonomie bude významná i pro finanční sektor, protože banky budou povinny referovat, zda jimi podporované projekty a nabízené produkty jsou také v souladu s environmentálními cíli EU, což dále pomůže jejich klientům v rozhodování o investicích. Taxonomie tedy přináší společná jasná pravidla pro podniky, investory i veřejnost.

Zelená taxonomie, jak se jí také přezdívá, by měla urychlit přechod na investice do technologií a zdrojů, které ve výsledku pomohou ke klimatické neutralitě, pro jejíž dosažení je stanoven termín roku 2050. Řešeny jsou ekonomické sektory, které jsou zodpovědné za 80 % emisí v Evropě. Mezi 13 dotčených sektorů se řadí energetika, doprava, stavebnictví, ale také například lesnictví.

Evropská komise postupně připravuje seznamy aktivit a technologií pomocí tzv. delegovaných aktů. Kritéria pro cíle ochrany klimatu byla přijata v roce 2021 a doplněna o jadernou energetiku a využívání zemního plynu v roce 2022. Ještě v letošním roce by mělo vejít v platnost doplňující nařízení pro ostatní čtyři environmentální cíle.

Taxonomie bude i nadále aktualizována a doplňována podle potřeb, technologického pokroku a aktuálních poznatků.

Environmentální cíle

Pro konkrétní hospodářské činnosti jsou připravována kritéria udržitelnosti. Všechny činnosti by měly přispívat k dosažení alespoň jednoho z environmentálních cílů, přičemž zároveň nesmí dosahování ani jednoho z těchto cílů významně poškodovat (DNSH) a musí splnit minimální záruky v sociální oblasti. Pro jednotlivé cíle lze podmínky příspěvku k jejich dosažení a DNSH shrnout následovně:

I. Zmírňování změny klimatu

Příspěvek: Činnost významně přispívá ke stabilizaci koncentrací skleníkových plynů v atmosféře na úrovni, která v souladu s dlouhodobým teplotním cílem Pařížské dohody a současně nevede ke značným emisím skleníkových plynů. **DNSH:** Činnost nevede ke značným emisím skleníkových plynů. Při vyhod-

nocování bude potřeba zohlednit přímé a nepřímé emise a různé skleníkové plyny.

II. Přizpůsobování se změně klimatu

Příspěvek: Činnost zahrnuje adaptační řešení, která významně snižují riziko nepříznivého dopadu stávajícího a očekávaného budoucího klimatu na tuto hospodářskou činnost, nebo poskytuje adaptační řešení, která významně přispívají k zabránění rizika nepříznivého dopadu stávajícího a očekávaného budoucího klimatu na osoby, přírodu či aktiva.

DNSH: Činnost nevede k nárůstu nepříznivého dopadu stávajícího a očekávaného budoucího klimatu na tuto činnost samotnou nebo na osoby, přírodu nebo aktiva. Vždy bude nutný screening s cílem určit případná fyzická rizika spojená s klimatem, a pokud je činnost ohrožena, tak také posouzení klimatických rizik a zranitelností.

III. Udržitelné využívání a ochrana vodních zdrojů

Příspěvek: Činnost významně přispívá k dosažení dobrého stavu vodních útvarů, včetně povrchových a podzemních vodních útvarů, nebo k zabránění zhoršování jejich stavu, jestliže již v dobrém stavu jsou.

DNSH: Činnost nepoškozuje dobrý stav nebo dobrý ekologický potenciál vodních útvarů, včetně povrchových a podzemních vod. Bude nutná identifikace a řešení rizik zhoršování stavu životního prostředí související se zachováním jakosti vody a předcházením nedostatku vody v souladu s požadavky rámcové směrnice o vodě a příslušných plánech povodí.

IV. Přechod na oběhové hospodářství

Příspěvek: Činnost významně přispívá k přechodu na oběhové hospodářství, včetně předcházení vzniku odpadů, jejich opětovného využití a recyklace. **DNSH:** Činnost nepovede k významné nehospodárnosti v používání materiálů nebo v přímém nebo nepřímém využívání přírodních zdrojů v jedné nebo více fázích životního cyklu výrobků, nebo k významnému zvýšení vzniku, spalování nebo odstraňování

odpadu, s výjimkou spalování nerecyklovatelného nebezpečného odpadu, ani nemůže dlouhodobým odstraněním odpadu způsobit významné a dlouhodobé škody na životním prostředí. Bude tedy podporováno využití zařízení a součástí s vysokou trvanlivostí a recyklovatelností, které lze snadno demontovat a renovovat, a pokud možno se taková zařízení a součásti používají.

V. Prevence a omezování znečištění

Příspěvek: Činnost významně přispívá k ochraně životního prostředí před znečištěním.

DNSH: Činnost nevede k významnému zvýšení emisí znečišťujících látek do ovzduší, vody nebo krajiny ve srovnání se situací před zahájením této činnosti. Emise do ovzduší a vody mohou být tedy maximálně na úrovni nejlepší dostupné techniky (Best Available Techniques - BAT).

VI. Ochrana a obnova biodiverzity a ekosystémů

Příspěvek: Činnost významně přispívá k ochraně, zachování a obnově biologické rozmanitosti nebo k dosažení dobrého stavu ekosystémů nebo k ochraně ekosystémů, které již jsou v dobrém stavu.

DNSH: Činnost ve významné míře nepoškozuje dobrý stav a odolnost ekosystémů ani stav stanovišť a druhů, včetně stanovišť a druhů v zájmu EU, z hlediska jejich ochrany.

Evropské fondy

Mezi principy EU fondů 2021–2027 patří celkový cíl dedikovat výdaje EU ve výši alespoň 30% na opatření související s klimatem v celém programovém období a alespoň 7,5% ročních výdajů na cíle ochrany biodiverzity v roce 2024 se zvýšením na 10% v letech 2026 a 2027. Uplatňování zásady „významně nepoškozovat“ zajišťuje, že peníze vynaložené v rámci rozpočtu EU nebudou bránit v dosahování jejich cílů v oblasti ochrany klimatu a životního prostředí.

Zásada DNSH je ukotvena ve Víceletém finančním rámci EU a dále v legislativě EU fondů. V politice soudržnosti je navíc

povinné prověřování investic z hlediska klimatického dopadu (*Climate Proofing*). Pravidla nevylučují, že by z EU fondů bylo možné podporovat investice mimo taxonomii, princip DNSH v EU fondech je oproti taxonomii flexibilnější. Podpory z rozpočtů EU by měly být vynakládány účelně s ohledem na environmentální dopady, proto jsou kladeny požadavky i nad rámec současné legislativy ochrany životního prostředí.

Zásadu DNSH ve smyslu vyhodnocení, co přesně představuje pro daný typ projektů, není nutné a ani žádoucí přenášet na žadatele. Vyhodnocení, jaké konkrétní podmínky je nutné plnit nebo jakým jiným způsobem bude této zásadě vyhoveno na úrovni výběru operací, je úkolem administrátorů EU fondů (řídících orgánů, vlastníků komponent). Vyhodnocení souladu se zásadou nepoškozovat v její obecné rovině je nad rámec rozumné kapacity žadatelů s ohledem na komplexnost problematiky.

Řídící orgán je povinen zajistit proces implementace tak, aby byly podmínky plněny i na úrovni projektu. Podmínky jsou přeneseny na žadatele v konkrétní podobě s technickou specifikací nebo je zaveden systém hodnocení a bonifikace projektů v rámci projektů dle environmentálního dopadu.

Každý projekt podpořený v rámci politiky soudržnosti a nástroje pro oživení a odolnost by měl být v souladu se zásadou DNSH. V případě politiky soudržnosti musí řídicí orgán povinně zároveň zajistit prověření z hlediska klimatického dopadu, které se implementuje klimatickým posudkem, který je proveden na úrovni individuálního projektu. Aplikace prověřování z hlediska klimatického dopadu se v případě Národního plánu obnovy pouze doporučuje.

Prověření z hlediska klimatického dopadu je na úrovni projektu provedeno jak pro mitigace, tak adaptace na základě splnění podmínky definice infrastruktury s životností alespoň 5 let (zpravidla stavby a stavební konstrukce různého účelu a typu, a to včetně dočasných konstrukcí).

Příprava metodiky

Řada měst a obcí se s výše popsanými novými povinnostmi potýká v rámci přípravy žádostí o financování jejich projektů z EU fondů. Svaz pro ulehčení jejich práce zadal vypracování Metodiky uplatňování pravidla významně nepoškozovat životní prostředí při realizaci projektů financovaných z fondů EU. Zpracováním je pověřena společnost Integra Consulting, která předloží metodiku do konce roku 2023. Metodika vzniká v rámci projektu „Podpora kapacit a kompetencí českých obcí a měst pro udržitelný rozvoj a prosazování jejich zájmů v evropských rozhodovacích procesech“ coby klíčový dokument pro koordinaci environmentálních požadavků pro přípravu projektů a dalších požadavků pro udržitelný rozvoj pro odpovědné veřejné zadávání.

Přestože je zásada „významně nepoškozovat“ ve svém základu implementována již na straně administrace fondů ve smyslu vyhodnocení potřebnosti navýšených požadavků na environmentální ochranu nad rámec současné úrovně legislativní ochrany životního prostředí, z pohledu žadatele musí být dále vyjasněny konkrétní a praktické požadavky na způsob a charakter provedení projektů a procesy vyhodnocení a zvýhodnění environmentálně přijatelných projektů.

Metodika pro naplnění zásady DNSH pro města a obce v ČR, případně další žadatele o finanční podporu z EU fondů, umožní naplnit prozatím neuchopený princip vycházející z unijní legislativy. Vedle toho vyjasní provázanost s již zavedenými povinnostmi (SEA, EIA, naturové hodnocení). Důležité je, že metodika bude od roku 2024 přístupná ve formě webové prezentace na stránkách smocr.cz.

Města a obce jsou připraveny implementovat environmentálně prospěšné projekty, metodické uchopení pravidel pomůže v jejich implementaci.

*Jan Dušek a kolektiv
Integra Consulting*

Článek čerpá pasáže z článku Taxonomie EU je tady (a my o tom ještě moc nevíme) a také z Rámcových vodítek pro implementaci zásady DNSH.

**MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR**

Smart City Expo Barcelona ukázal, co vše je dnes ve městech technologicky možné

Světový kongres Smart City Expo 2023, který se konal 7. a 8. listopadu 2023 v Barceloně, je významnou událostí pro města a obce po celém světě.

Kongres slouží jako platforma pro městské inovace, na kterou se sjeli špičkoví představitelé z těch nejnovativnějších společností, zástupci samospráv a vládních i nevládních organizací. Za Svaz měst a obcí ČR se ho zúčastnili předseda Výboru dobrovolných svazků obcí a starosta obce Vestec Tibor Švec, předseda Výboru městských částí a obvodů a starosta městské části Slezská Ostrava Richard Vereš, za kancelář Svazu pak výkonná ředitelka Radka Vladyslavová a Monika Štěpánová, ředitelka Sekce regionálního rozvoje, zahraničních vztahů a projektů.

Na pozvání společnosti Asekol se tak zástupci delegace Svazu měli možnost seznámit s chytrými řešeními, která tuto novou technologickou dobu utvářejí, a diskutovat o nich. Veletrh ukázal, jak nástup nové éry měst s umělou inteligencí a designem založeným na datech, dekarbonizovanými špičkovými technologiemi, infrastrukturou a budovami s nulovou čistou spotřebou a novými možnostmi mobility může vypadat. Tento vývoj mění podobu městského plánování a do centra všech agend by měl stavět spolupráci, etické technologie, společenskou odpovědnost, citlivost k životnímu prostředí a potřeby občanů ve městě žijících.

Součástí veletrhu Smart City Expo 2023 byly tři souběžné akce zaměřené na klíčové městské výzvy. Patřila k nim platforma pro udržitelnou a inteligentní městskou mobilitu, celosvětová akce posilující ekologickou a digitální přeměnu budov a městské infrastruktury a celosvětový summit věnovaný podpoře a rozvoji potenciálu modré ekonomiky. Veletrh představil především technologie v těchto oblastech:

- Řešení pro inteligentní mobilitu: Technologie, které optimalizují dopravní tok, podporují udržitelný rozvoj a zlepšují kvalitu dopravy, možnosti dopravy, jako jsou elektromobily a jízdní kola, a zlepšují veřejnou dopravu a také systémy veřejné dopravy.
- Energeticky účinná řešení: Technologie, které snižují spotřebu energie v budovách a infrastruktuře, podporují obnovitelné zdroje energie a optimalizují hospodaření s energií a energetickými systémy.

- Správa založená na datech: Technologie, které shromažďují, analyzují a využívají data pro rozhodování, zlepšují poskytování služeb a podporují zapojení občanů.
- Platformy zaměřené na komunikaci s občany: Technologie, které občanům poskytují snadný přístup k informacím, službám a možnostem zapojení, podpora jejich účasti při rozhodovacích procesech.

Na veletrhu byly představeny také konkrétní příklady uvedení technologií pro chytrá města. Například Kodaň přijala ekologickou dopravní strategii s cyklistickou infrastrukturou, nabíjecími stanicemi pro elektromobily a také se zaměřením na čtvrti přátelské k chodcům. Oslo, které přijalo závazek, že se do roku 2030 stane uhlíkově neutrálním městem, využívá k tomu inteligentní sítě, obnovitelné zdroje energie a energeticky účinné budovy. Místo konání, město Barcelona, zavedlo inteligentní parkovací systém,

který navádí řidiče na volná parkovací místa, a tím snižuje dopravní zácpy a zlepšuje plynulost dopravy. Velmi zajímavý je také příklad Singapuru, který vyvinul komplexní platformu inteligentního města, která integruje data z různých zdrojů, aby optimalizovala dopravní toky, řídila spotřebu energie a zlepšila veřejné služby.

S velkým zájmem delegace se setkaly například inovativní řešení pro nabíječky na elektromobily ve veřejném prostoru od estonského start-upu v rámci společné prezentace severovýchodních a pobaltských zemí nebo vysoce automatizované shuttle autobusy společnosti

LivingLAPT, která je financována z EIT Mobility programu Evropské unie. Na setkání se zástupci britských firem se delegace seznámila také s britským projektem Catalyst. Tento projekt se zabývá urychlováním inovací v oblasti chytrých měst, dopravy a míst. Poskytuje „inovace jako služby“ pro veřejné orgány, podniky a poskytovatele infrastruktury, aby urychlil transformaci měst a způsob, jakým v nich lidé žijí, pracují a cestují.

Česká republika zde zastoupena nebyla, a to přesto, že české firmy i města mají co nabídnout – většina technologií byla přítomným starostům známa. A tak je alespoň potěšilo setkání se známými tvářemi, například se zástupci Univerzitního centra energeticky efektivních budov ČVUT v Praze.

*Mgr. Monika Štěpánová
Sekce regionálního rozvoje,
zahraničních vztahů a projektů*

- www.poradnaprobce.cz
- Více než 3100 aktuálních právních rad, které jsou pravidelně aktualizovány
- Systém využívá již více než 3000 obcí
- Možnost využití služeb až pětkrát ročně zdarma pro členské obce
- Každá členská obec Svazu má přístup až pro 11 osob
- Tvorba automatických dokumentů – připravené smlouvy pro jednoduché použití
- Nabídka vzdělávacích kurzů pro úředníky a zastupitele obcí a krajů

Koncese vs. pacht

V naší praxi se poměrně často setkáváme s dotazy typu: „Chceme někomu pronajmout obecní majetek, ale zároveň chceme, aby na něm musel dělat to a to, jak to máme udělat?“ Účelem tohoto příspěvku je podívat se společně na to, jak takové situace správně řešit, a upozornit, na co je potřeba si při jejich řešení dát pozor.

Hned úvodem je třeba předeslat, že následující příspěvek je s ohledem na poskytnutý prostor pouze základním (prvotním) exkurzem do této poměrně komplikované problematiky.

Typickým postupem obcí ve výše uvedených situacích je zveřejnění záměru v souladu s ustanovením § 39 zákona o obcích a následné uzavření nejčastěji nájemní popř. pachtovní smlouvy.

Obce zde zcela správně při nakládání se svým majetkem postupují s péčí řádného hospodáře v souladu s ustanovením § 38 odst. 1 zákona o obcích, dle kterého platí: „Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákona vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Porušením povinností stanovených ve větě první a druhé není takové nakládání s majetkem obce, které sleduje jiný důležitý zájem obce, který je řádně odůvodněn. [...]“

Nicméně v mnoha případech takový postup možný není, neboť je potřeba pečlivě posoudit otázku, do jaké míry obec určuje pouhé užívání obecního majetku a kdy již stanovuje závazek poskytovat služby spočívající v provozování tohoto majetku, přičemž často dochází k tomu, že zamýšlený právní vztah obsahově naplňuje veškeré znaky veřejné zakázky, resp. koncese dle zákona o zadávání veřejných zakázek.

Znaky koncese

Podle ustanovení § 2 odst. 1 zákona o zadávání veřejných zakázek totiž platí, že: „Zadáním veřejné zakázky se pro účely tohoto zákona rozumí uzavření úplatné smlouvy mezi zadavatelem a dodavatelem, z níž vyplývá povinnost dodavatele poskytnout dodávky, služby nebo stavební práce [...]“.

Z ustanovení § 2 odst. 3 zákona o zadávání veřejných zakázek přitom dále plyne, že zadavatel je povinen zadat veřejnou zakáz-

ku v zadávacím řízení, není-li dále stanoveno jinak.

Veřejnou zakázkou v širším slova smyslu se rozumí i koncese, jejíž úprava je zakotvena v ustanovení § 174 a násl. zákona o zadávání veřejných zakázek.

Koncese je dle důvodové zprávy k zákonu o zadávání veřejných zakázek považována za zvláštní druh veřejné zakázky, a to de facto jako její podkategorie, a to zejména z důvodu snazší aplikace obecných pravidel pro zadání veřejné zakázky. Koncese se od klasických veřejných zakázek, které nejsou koncesemi, odlišují protiplením, které spočívá v právu brát užítky vyplývající z provozování stavby nebo z poskytování služeb a přenosem rizika na dodavatele.

Tzv. čistý pacht

Aby obec nebyla vůbec povinna postupovat podle zákona o zadávání veřejných zakázek (resp. aby se vůbec nejednalo o koncesi), muselo by se v daném případě jednat o tzv. čistý pacht. Z rozhodovací praxe Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže totiž vyplývá, že v případě tzv. čistého pachtu není tento „čistý“ pacht zadavatel povinen zadávat postupy stanovenými zákonem o zadávání veřejných zakázek.

Z rozhodnutí Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže ze dne 6. 4. 2018, č. j. ÚOHS-S0477/2017/VZ-10163/2018/521/Mži plyne, že v případě „čistého“ pachtu by tak mohly být v rámci pachtovní smlouvy vymezeny pouze činnosti, které mohou být provozovány, avšak nebyl by v ní již obsažen žádný závazek (povinnost) pachtýře k provozování konkrétní činnosti. Činnost pachtýře by mohla být omezena jen v tom smyslu, že by zadavatel v obecné rovině stanovil účel pachtu. V uvedeném rozhodnutí Úřad pro ochranu hospodářské soutěže konkrétně konstatoval: „Nelze tedy hovořit o tom, že by se v šetřené věci jednalo o „čistý“ pacht, tedy pouhé přenechání věci jinému za účelem jejího požívání a užívání, kdy propachtovatel neur-

čuje pachtýři ve vztahu k užívání přenechané věci žádné povinnosti, kterými jsou uspokojovány požadavky samotného propachtovatele (tedy pokud by např. pouze v obecné rovině stanovil, že propachtovanou věc nelze užít k jinému účelu než k provozování sportovního centra, neboť předmětná stavba je jako sportovní centrum zkolaudována). V případě „čistého“ pachtu by byly v pachtovní smlouvě pouze vymezeny činnosti, které mohou být ve sportovním centru provozovány, čímž by byla toliko omezena činnost pachtýře, avšak nebyl by v ní již obsažen žádný závazek (povinnost) pachtýře k provozování konkrétní činnosti. Pak by bylo možno hovořit o tom, že uzavření takové pachtovní smlouvy by nebylo zadáním koncese, neboť pachtýř by neposkytoval (nebyl by k tomu povinen) zadavateli žádné plnění spočívající v poskytování služeb, a nebyly by tudíž kumulativně naplněny znaky pro zadání koncese.“

Znaky koncese dále rozvinul Krajský soud v Brně ve svém rozsudku ze dne 28. 1. 2021,

Mgr. Pavel Ralaus

Dlouhodobě se věnuje veřejné správě a právu územních samospráv. Ve své dřívější praxi zastával pozici vedoucího oddělení právního a metodiky veřejných zakázek Krajského úřadu Pardubického kraje. Zkušenosti získal i jako právní specialista Svazu měst a obcí při poskytování odborné, metodické a právní podpory. V KVB advokátní kanceláři s. r. o. je členem specializovaného týmu veřejných zakázek, v rámci něhož se věnuje jak komplexní administraci veřejných zakázek, tak i rovněž poradenství týkající se zadávání veřejných zakázek či koncesí.

č. j. 30 Af 88/2018-174, a to v tom smyslu, že pachtýř musí mít rovněž ve svém podnikání volnou ruku, čemuž svázání podnikatelským záměrem předloženým ve veřejné soutěži společně se skutečností, že pachtýř sám nemohl zvyšovat ceny pro klienty za využívání jednotlivých částí předmětu pachtu (sportovního centra) nenasvědčuje, a naopak všechny tyto skutečnosti nahrávají závěru, že nešlo o čistý pacht, ale dodavatel se zavázal poskytovat pro zadavatele služby spočívající v provozu sportovního centra dle stanovených podmínek a tedy že se jednalo o koncesi.

Uvedené pak doplnil i Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 15. 6. 2022 č. j. 2 As 43/2021-92, kdy tento uvedl, že je nerozhodné, jakému smluvnímu typu podle občanského zákoníku je smlouva podřazena, ani zda tomuto typu odpovídá, podstatné je, zda fakticky naplňuje znaky koncese podle ustanovení § 174 zákona o zadávání veřejných zakázek. A rovněž, pokud uzavře-

ná smlouva nese znaky koncese, tak se neuplatní výjimka podle § 29 písm. h) zákona o zadávání veřejných zakázek. Výjimku pro pacht by bylo možné využít pouze v případě tzv. čistého pachtu, nikoliv při smíšeném charakteru zakázky.

Shrnutí

K tomu, aby tedy obec nebyla povinna zadat pacht v rámci výběrového (zadávacího či koncesního) řízení, by bylo nutné, aby se v rámci posuzovaného právního jednání jednalo o „čistý“ pacht – tedy pacht, jehož obsahem budou pouze základní parametry smluvního vztahu. Mezi takové parametry lze zařadit podmínky nabytí, stanovení účelu užívání a požívání, povinnosti týkající se údržby, doba trvání smluvního vztahu a podmínky jeho ukončení a podmínky úplaty – pachtovného.

Při posuzování otázky, kdy obec pouze určuje užívání propachtovaného majetku

a kdy již stanovuje pachtýři závazek poskytovat služby spočívající v provozování propachtovaného majetku, nelze nastavit obecné hranice (zda jde o čistý pacht, či nikoliv) a vždy je třeba posuzovat konkrétní smluvní ujednání i záměr stran s ohledem na všechny okolnosti.

Nicméně obcím lze při posuzování toho, zda se jedná o tzv. čistý pacht, resp. o koncesi, doporučit sledování následujících znaků. Jedná se o pacht existující nemovité věci nebo s ní souvisejících práv. Obsahem pachtovní smlouvy jsou pouze ujednání o přenechání věci jinému za účelem jeho užívání a požívání, a to pouze v obecné rovině. Činnost pachtýře je omezena nad míru stanovení obecného účelu pachtu. Propachtovatelem je po pachtýři vyžadováno poskytování konkrétních služeb či činností. Pachtýř má ve svém podnikání s přihlédnutím k účelu předmětu pachtu volnou ruku.

*Mgr. Pavel Ralauš
advokátní koncipient*

Vybrané dotazy

Po načtení QR kódu si můžete zobrazit aktuální znění dotazu včetně odpovědi.

■ Jakým způsobem může obec pronajmout vodní nádrž za účelem rybaření a chovu ryb?

Dle občanského zákoníku je nejvhodnější uzavřít se zájmemci o rybaření a chov ryb ve vodní nádrži smlouvu pachtovní.

Pacht je upraven v § 2332 a násl. občanského zákoníku. Pacht totiž na rozdíl od nájmu předpokládá, že pachtýř bude vlastním přičiněním věc obhospodařovat tak, aby přinášela výnos, čemuž rybaření a chov ryb odpovídá. Rozhodování o pachtu spadá do tzv. zbytkové pravomoci podle ustanovení § 102 odst. 3 zákona o obcích, kdy rada obce zabezpečuje rozhodování ostatních záležitostí patřících do samostatné působnosti obce, pokud nejsou vyhrazeny zastupitelstvu obce nebo pokud si je zastupitelstvo obce nevyhradilo. Rada (a teoreticky i zastupitelstvo obce) má možnost na základě tohoto ustanovení svěřit tyto pravomoci zcela nebo zčásti starostovi obce nebo obecnímu úřadu. Je také nutné záměr o uzavření pachtovní smlouvy zveřejnit na základě ustanovení § 39 odst. 1 zákona o obcích.

■ Má obec uzavřít nájemní nebo pachtovní smlouvu, pokud se nebude jednat o zemědělsky využívaný pozemek a nebudou využívány žádné plodiny apod.?

Rozdíl mezi nájmem a pachtěm spočívá v tom, že u pachtu se předpokládá, že pa-

chtýř bude vlastním přičiněním věc obhospodařovat tak, aby přinášela výnos. V případě uvedeného pozemku je tedy stěžejní určení, zda pozemek bude obhospodařován za účelem přisvojení si plodů a výnosů, které pozemek po náležitě péči a aktivitě ze sebe vydá, či nikoliv. Výnosem propachtované věci nemusejí být pouze zemědělské plody, leč v případě pozemku si lze zřejmě jiný druh výnosu představit obtížně, a proto předpokládáme, že se v uvedeném případě bude na místě uzavřít smlouvu nájemní.

Pacht je typický pro pozemek typu orná půda, zahrada, vinice, kdy pachtýř bude chtít sklízet vzešlé plody; nájem je naopak typický pro pouhé ponechání pozemku do užívání, jako např. odkládací nebo skladovací plocha, parkoviště, pro postavení dočasné stavby atp. Souhrnně lze tedy konstatovat, že pokud by pozemek měl být obhospodařován za účelem „výnosu“, měla by být uzavřena smlouva pachtovní, v opačném případě pak smlouva nájemní.

■ Obec chce zakoupit nový osobní automobil. Je třeba vypsát výběrové řízení? Je nutné oslovit více výrobců aut, nebo lze oslovit pouze jednoho výrobce, ale více prodejců?

Jestliže předpokládaná hodnota pořizovaného automobilu nepřevyšuje částku 2 000 000 Kč

bez DPH, bude se jednat o veřejnou zakázku malého rozsahu na dodávky a v takovém případě není obec povinna zadávat zakázku v zadávacím řízení. Obec je však povinna dodržet zásady transparentnosti, přiměřenosti, rovného zacházení a zákazu diskriminace. I v případě veřejné zakázky malého rozsahu by obec měla nakládat se svým majetkem účelně a hospodárně. Právní řád sice přesně nestanoví, jak podle těchto zásad postupovat, nicméně z rozhodovací činnosti vyplývá, že v tomto případě, kdy se jedná o pořízení věci vyšší hodnoty, je vhodné poptat více potenciálních dodavatelů a neformální výběrové řízení provést.

Obec by měla být schopna definovat parametry/požadavky na automobil, a to ve vztahu k předpokládanému způsobu jeho užívání, a na základě tohoto vymezení vybrat jednu či více značek, které daným kritériím vyhovují. Následně doporučujeme poptat několik dodavatelů a poté z podaných nabídek vybrat pro obec nejvýhodnější nabídku, což ovšem neznamená nutně nabídku s nejnižší pořizovací cenou. Obec by měla být schopna svůj výběr (značky, dodavatele) odůvodnit a toto odůvodnění vhodně zaznamenat (např. v zápisu jednání orgánu, který o koupi rozhodoval).

Obec by měla být schopna svůj výběr (značky, dodavatele) odůvodnit a toto odůvodnění vhodně zaznamenat (např. v zápisu jednání orgánu, který o koupi rozhodoval).

Obec by měla být schopna svůj výběr (značky, dodavatele) odůvodnit a toto odůvodnění vhodně zaznamenat (např. v zápisu jednání orgánu, který o koupi rozhodoval).

*odpovědi na dotazy
pracovala KVB advokátní kancelář*

Připomínkujeme

V listopadu (k 23. 11. 2023) jsme připomínkovali především:

Novela zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích

Předkládá Ministerstvo financí, na Svazu připomínkuje Ilona Masopustová

Materiál deklaruje zjednodušení převodů vybraných trvale nepotřebných hmotných nemovitých věcí ve vlastnictví státu na územní samosprávné celky. V tomto ohledu zavádí jednak informační povinnost státu o chystaných převezech nemovitého majetku na území dotčených územních samosprávných celků, jednak tzv. nárokové převody vybraného majetku, a to buď úplatné či bezúplatné. V rámci recipacity je rovněž navrhováno zakotvit vybrané nárokové převody i pro určitý majetek územních samosprávných celků na stát, ovšem výlučně v případě, kdy se tyto subjekty rozhodnou takový majetek zcizit.

Svaz upozornil na dodatečné administrativní povinnosti na straně územních samosprávných celků. Připomínky dále cílil na šíři zřízení zázkazu zcizení a zatížení, zjednodušení převodu pozemků pod stavbami ve vlastnictví municipalit, u kterých neplyne veřejná prospěšnost z územní plánovací dokumentace, nebo ze speciálních zákonů, přičemž svým faktickým užíváním se jedná o stavby zřízené ve veřejném zájmu (např. autobusová zastávka, odpočívadlo). Svaz dále požaduje doplnit povinnost zpětného bezúplatného převodu z vlastnictví státu do vlastnictví obce nebo adekvátní finanční náhradu v případě převodů za účelem veřejně prospěšné stavby do vlastnictví státu. Dále Svaz poukázal na skutečnost, že předmětná novela se týká pouze organizačních složek státu, které se řídí zákonem o majetku ČR.

Novela vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných

Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Tomáš Sobota

Novela vyhlášky má za cíl snížit výši prostředků vydávaných ze státního rozpočtu na podpůrná opatření poskytovaná pedagogickými pracovníky, a to skrze změnu vzorce pro výpočet příspěvku: nově se má počítat se zařazením pedagogického pracovníka do 4. PT namísto 5. PT.

Svaz se proti návrhu důrazně ohradil. Poukázal na diskriminační charakter navrhovaného opatření, na absenci kvalitní důvodové zprávy a na neférovou snahu zkrátit připomínkové řízení na 5 dní. Navrhovaná účinnost předpisu je k 1. lednu 2024.

Novela zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce

Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek

Návrh transponuje evropskou směrnici a zavádí valorizační mechanismus minimální mzdy a stanovuje, že minimální mzdu bude pro příslušný kalendářní rok vyhlášovat Ministerstvo práce a sociálních věcí vždy do 30. září předcházejícího roku. Novelou se dále navrhuje upravit podobu právní úpravy zaručené mzdy a podpořit kolektivní vyjednávání různými legislativními opatřeními.

Svaz rozporoval tvrzení v RIA, že návrh nepřináší finanční dopady do veřejných rozpočtů, a požadoval toto v dokumentu RIA upravit. Dále navrhoval stanovení stupnice platových tarifů pro zaměstnance ve veřejných službách a správě v nejnižší platové třídě a v nejnižším platovém stupni alespoň na úrovni měsíční minimální mzdy. Nad rámec návrhu uplatnil také připomínku k možnosti úpravy ustanovení týkajícího se osobního příplatku (umožnění zaměstnavatelům více motivovat potřebné zaměstnance).

Návrh spolupráce Ministerstva pro místní rozvoj a Ministerstva práce a sociálních věcí na tvorbě evidenčního systému podle návrhu zákona o podpoře bydlení

Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Ivona Mottlová

Pro zajištění podpory bydlení podle návrhu zákona o podpoře bydlení dle Programového prohlášení vlády z r. 2021 je dle navrhovatele nezbytné vytvořit a provozovat nový informační systém veřejné správy pro evidenci za a) osob v bytové nouzi, jimž mají být poskytována podpůrná opatření v bydlení, za b) poskytovatelů podpůrných opatření a za c) bytů, v souvislosti s nimiž se mají poskytovat podpůrná opatření. Tento nový informační systém veřejné správy bude rovněž evidovat údaje o poskytovaných podpůrných opatřeních, o přiznání příspěvků na jejich poskytování, o jejich kontrolách apod. Ministerstvo práce a sociálních věcí jako spolupřekladatel návrhu dle předkladatele disponuje potřebným zázemím a dostupnou kapacitou na technické řešení evidenčního systému. Financování vývoje evidenčního systému je plánováno z NPO s odhadovanou výší 60 mil. Kč. Plný náběh evidenčního systému je plánován spolu s účinností zákona o podpoře bydlení v r. 2025.

Svaz k návrhu uplatnil několik zásadních připomínek, mezi něž lze zařadit zejména to, že není vhodné, aby docházelo k realizaci jakéhokoliv provizorního řešení, jak je evidenční systém vnímán, bez vazby na jiné informační systémy veřejné správy. Zásadní je vyvarovat se jakýchkoliv duplicit a překonat rezortismus. S tím je spojena i připomínka k prostupnosti digitální komunikace mezi jednotlivými informačními systémy, včetně obecních, aby nedocházelo k nutnosti zadávat jakákoliv data manuálně. Současně se Svaz vymezil proti tomu, aby propojení s ostatními informačními systémy veřejné správy byly předvídané až do budoucna s ohledem na princip konsolidace a propojování.

Novela nařízení vlády č. 123/2018 Sb., o stanovení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu pro základní školu, střední školu a konzervatoř zřizovanou krajem, obcí nebo svazkem obcí*Předkládá Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, na Svazu připomínkuje Tomáš Sobota*

Cílem novelizace nařízení vlády je snížení maximálního počtu hodin výuky financovaného ze státního rozpočtu (tzv. PHmax), a to od 1. 9. 2024.

Svaz se vůči návrhu vyjádřil odmítavě. Konkrétně bylo upozorněno, že návrh povede k degradaci kvality výuky, dostupnosti vzdělání – zejm. v případě malých obcí a škol vzdělávajících v jazyce národnostní menšiny. Dále bylo poukázáno na možnou ústavně-právní rovinu, kdy hrozí rozpor nařízení vlády se zásadami a cíli vzdělávání obsaženými ve školském zákoně, k jehož provedení má být vydáno.

Zpráva o rizicích a opatřeních implementace fondů EU k datu 30. září 2023*Předkládá Ministerstvo pro místní rozvoj, na Svazu připomínkuje Gabriela Hůlková*

Zpráva přináší informace o hlavních rizicích v rámci realizace fondů EU v ČR jak na úrovni programů, tak Dohody o partnerství a opatřeních pro snížení těchto rizik vč. stavu jejich plnění.

Svaz se ve svých připomínkách ohradil proti tomu, že nebyl u tohoto materiálu zahrnut mezi povinná připomínková místa, přestože v rámci implementace fondů EU patří k relevantním partnerům. Další zásadní připomínka se vztahovala k nově navrženému horizontálnímu riziku nedodržování principu partnerství a transparentnosti v rámci realizace nástroje ITI, kde se Svazu podařilo zmírnit formulaci týkající ohrožení vyjednávací pozice nového programového období 2028+ pro nástroj ITI.

Novela nařízení vlády č. 567/2006 Sb., o minimální mzdě, o nejnižších úrovních zaručené mzdy, o vymezení ztíženého pracovního prostředí a o výši příplatku ke mzdě za práci a ve ztíženém pracovním prostředí*Předkládá Ministerstvo práce a sociálních věcí, na Svazu připomínkuje Claudia Šrámek*

Účelem právní úpravy je s účinností od 1. ledna 2024 zvýšit základní sazby minimální mzdy. Návrh byl předložen ve dvou variantách. Svaz se kriticky vymezil proti předložení uvedeného materiálu do meziresortního připomínkového řízení v době, kdy již řada obcí má návrh svého rozpočtu připraven a uvedená novela tento návrh značně ovlivní. Dále upozornil na absenci vyčíslení dopadů na územní samosprávy a apeloval na navýšení příspěvku pro obce na výkon státní správy.

Dále jsme se zabývali následujícími právními normami:*U těchto návrhů právních předpisů nebyl zjištěn negativní dopad do činnosti měst a obcí.*

- Novela vyhlášky č. 2/2015 Sb., o stanovení odborných kritérií a dalších náležitostí pro poskytování lázeňské léčebně rehabilitační péče
- Novela vyhlášky č. 31/2001 Sb., o řidičských průkazech a o registru řidičů
- Návrh zákona o implementaci předpisů Evropské unie v oblasti digitálních financí (zákon o digitálních financích)
- Novela vyhlášky č. 525/2020 Sb., o formulářových podáních pro daně z příjmů
- Novela vyhlášky č. 9/2015 Sb., o stanovení náležitostí a vzorů pověření k výkonu státního dozoru, státního odborného dozoru, vrchního státního dozoru a vrchního státního odborného dozoru v dopravě ve formě průkazu a o změně souvisejících vyhlášek
- Novela vyhlášky č. 156/2008 Sb. o zdokonalování odborné způsobilosti řidičů
- Novela zákona č. 275/2012 Sb., o volbě prezidenta republiky a o změně některých zákonů (zákon o volbě prezidenta republiky)
- Návrh vyhlášky o podmínkách provozování hazardních her
- Novela vyhlášky č. 10/2019 Sb., o způsobu oznamování a zasílání informací a přenosu dat provozovatelem hazardních her, rozsahu přenášených dat a jiných technických parametrech přenosu dat, a vyhláška č. 433/2021 Sb., o výstupních dokumentech v oblasti hazardních her
- Novela vyhlášky č. 208/2017 Sb., kterou se stanoví rozsah technických parametrů pro zařízení, jejichž prostřednictvím jsou provozovány hazardní hry, požadavků na ochranu a uchovávání herních a finančních dat a jejich technické parametry
- Návrh nařízení vlády o zvýšení úhrady nákladů rodičem za službu péče o dítě v dětské skupině podle zákona č. 247/2014 Sb., o poskytování služby péče o dítě v dětské skupině a o změně souvisejících zákonů
- Novela vyhlášky č. 378/2010 Sb., o stanovení druhového seznamu pěstovaných rostlin
- Novela vyhlášky č. 480/2020 Sb., o užívání pozemních komunikací zpoplatněných časovým poplatkem
- Návrh Plánu legislativních prací vlády na rok 2024
- Návrh vyhlášky, kterou se stanoví seznam humánních léčivých přípravků, na které se nevztahuje povinnost držitele rozhodnutí o registraci zajistit jejich dodání po oznámeném datu přerušeni nebo ukončení dodávek
- Novela vyhlášky č. 329/2019 Sb., o předepisování léčivých přípravků při poskytování zdravotních služeb
- Novela vyhlášky č. 99/2012 Sb., o požadavcích na minimální personální zabezpečení zdravotních služeb

Výběr z judikatury Nejvyššího správního soudu

Veřejné zakázky: stanovení kauce; přezkum nabídky a nabídkové ceny při určení správné výše kauce

I. Kauce podle § 255 odst. 1 věty první zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, může být stanovena pouze z nabídkové ceny obsažené v nabídce, která je myšlena vážně, motivována zájmem dodavatele v zadávacím řízení uspět a zároveň reflektuje úmysl dodavatele být jejím zněním vázán.

II. Úřad pro ochranu hospodářské soutěže je oprávněn k přezkumu nabídky a nabídkové ceny v souvislosti s určení správné výše kauce podle § 255 odst. 1 zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, vznikne-li mu v kontextu skutkových okolností daného případu důvodná pochybnost o pravém účelu podání nabídky (nabídkové ceny) navrhovatelem.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 4. 5. 2023, čj. 62 Af 25/2022-119)

Územní samospráva: rozsah samostatné působnosti obce při vydávání obecně závazné vyhlášky

I. Při posouzení, zda obecně závazná vyhláška nevykročila mimo rámec samostatné působnosti obce (§ 35 odst. 1 zákona č. 128/2000 Sb., o obcích) je nutné zvážit nejen předmět úpravy vyhlášky (tj. jaké činnosti reguluje), ale i cíl této úpravy (které společenské zájmy chrání). Pokud se tedy předmět vyhlášky obce překrývá s předmětem úpravy zvláštního zákona, který na tomto úseku vymezuje působnost orgá-

nů státní správy, nemusí to vést nutně k závěru, že vyhláška obce vybočila ze zákonem stanovené hranice své samostatné působnosti, liší-li se cíle těchto úprav.

II. Jestliže obec cestou veřejné vyhlášky vydané dle § 10 písm. a) zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, reguluje hlukové imise na svém území s cílem zajistit veřejný pořádek (pohodu bydlení, nerušené trávení volného času apod.), jedná se o jiný cíl, než na který má říší úprava vyplývající z § 30 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví (regulace hluku, který může mít negativní vliv na lidské zdraví). V takovém případě obecně závazná vyhláška obce nepřekračuje rozsah samostatné působnosti obce.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2022, čj. 3 As 357/2020-74)

Územní a stavební řízení: účastenství vlastníka plavidla trvale za- kotveného či vyvázaného u břehu vodního toku v řízení; Stavební zákon: hausbót či jiné plavidlo jako stavba

I. Vlastnictví plavidla trvale zakotveného či vyvázaného u pozemku břehu vodního toku (např. tzv. hausbótu) nezakládá účast ve společném územním a stavebním řízení podle § 94k písm. e) zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu.

II. Hausbót ani jakékoliv jiné plavidlo ve smyslu § 9 zákona č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě, třebaže je dlouhodobě situováno na jediném místě a je užíváno obdobně jako stavba, nepředstavuje stavbu ve smyslu § 2 odst. 3 zákona č. 183/2006 Sb.,

o územním plánování a stavebním řádu, dokud není trvale vytaženo na souš nebo trvalým způsobem spojeno s pozemkem (pak by se již jednalo o výrobek plnicí funkce stavby, a tedy stavbu). Zákon o vnitrozemské plavbě a jeho prováděcí vyhláška (č. 223/1995 Sb., o způsobilosti plavidel k provozu na vnitrozemských vodních cestách) totiž představují speciální veřejnoprávní úpravu plavidel, a to včetně plovoucích zařízení jakožto plavidel postrádajících vlastní pohon a zařízení pro ovládání, která vylučuje použití stavebně-právní regulace.

(Podle rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 26. 7. 2023, čj. 54 A 28/2022-31)

Shromáždovací právo: forma shromáždění; povinnost úřadu poskytnout svolavatelí pomoc

I. Shromáždění ve smyslu zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromáždovacím, může mít formu shromáždění osob ve vozidlech, včetně pohybujících se konvoje vozidel, jsou-li splněny znaky shromáždění.

II. Povinnost úřadu poskytnout svolavatelí shromáždění pomoc podle § 6 odst. 1 věty třetí zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromáždovacím, a oprávnění zástupce úřadu a policisty udílet pokyny podle § 8 odst. 4 a 6 tohoto zákona je třeba vykládat ve světle pozitivního závazku orgánů veřejné moci zajistit účinný výkon shromáždovacího práva.

(Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 6. 2023, čj. 6 As 99/2022-80)

*Zdroj: Sbirka rozhodnutí
Nejvyššího správního soudu*

Komise pro sociální věci, zdravotnictví a bydlení, 9. listopadu 2023, Praha

Členové komise se sešli s poradcem ministra práce a sociálních věcí PhDr. Miloslavem Macelou, který má na starosti přípravu nové legislativní úpravy v oblasti ochrany dětí a podpory rodin. Macela představil hlavní teze připravované legislativy, kdy je počítáno s několika variantami: zcela nový zákon, který by nahradil současnou úpravu zakotvenou v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí; případně další novelizace zákona o sociálně-právní ochraně dětí a rovněž je možností také nulová varianta (tj. beze změn). Pro novou úpravu oblasti sociálně-právní ochrany dětí je stěžejní úprava souvisejících právních předpisů – novela zákona o sociálních službách, přijetí zákona o podpoře v bydlení, změna dávkových systémů a přijetí úpravy týkající se sociálních pracovníků. Základem ochrany dětí a podpory rodin by měla být běžná komunitní podpora v přirozeném prostředí ve formě včasné pomoci. Důležitou otázkou je, kdo by měl převzít koordinační roli, přičemž nejčastěji se objevuje názor, že by to měly být obce s rozšířenou působností a zásadní roli by zde měla sociální práce. Primární úlohou by samozřejmě bylo zajištění financování této agendy obcím ze státního rozpočtu, na čemž se členové komise shodli. Z jejich strany dále zaznělo, že je stěžejní dofinancování současného výkonu sociální práce na obcích v přenesené působnosti a srovnání odměňování sociálních pracovníků v soukromé a veřejné sféře. Současný nesoulad způsobuje vysokou fluktuaci sociálních pracovníků právě z veřejné do privátní oblasti, což je pro obce značný problém.

Předsednictvo Svazu, 9. listopadu 2023, Praha

První informace po kontrole úkolů patřila stavu členské základny – aktuálně má Svaz 2824 členů s počtem obyvatel přes 8 450 tisíc. Následovala zpráva o hospodaření Svazu k 30. září – výši původně plánovaného schodku se zatím podařilo snížit na max. jeden milion korun. Pokud se podaří získat další partnery na organizování Politického výboru CEMR, mohl by být ještě nižší. Svazu se daří dobře zhodnocovat finanční prostředky, zisk se podařilo vygenerovat už z 1. ročníku Energetické konference, která měla velmi příznivý ohlas. Účastníci konference se hned dotazovali

na její opakování v příštím roce, ale i na pořádání dalších konferencí, např. na téma odpadů, kyberbezpečnosti atd. Předsednictvo vzalo zprávu na vědomí.

Podrobněji se členové Předsednictva věnovali návrhu rozpočtu Svazu na následující rok. K zásadnějším změnám v rozpočtu oproti letošnímu roku byl podán bližší komentář. Rozpočet byl doporučen ke schválení Radě v této základní struktuře:

Příjmy:

a) Příjmy kapitálové	2 000 000,00 Kč
b) Příjmy na zajištění činnosti a aktivit kanceláře:	56 652 000,00 Kč
c) Převod z rezervního fondu:	802 500,00 Kč

Výdaje:

a) Výdaje na investice a majetek:	300 000,00 Kč
b) Výdaje na zajištění činnosti a aktivit kanceláře:	59 154 500,00 Kč
c) Převod do rezervního fondu:	0,00 Kč

Termín splatnosti členského příspěvku na rok 2024 byl stanoven na 31. března.

Následovala informace k přípravě jednání Politického výboru CEMR konaného ve dnech 6. a 7. 12. 2023 v Praze, při kterém by mimo jiné měla být podepsána „Pražská deklarace“, ve které budou pojmenovány problémy, jež municipality řeší, i s návrhy na jejich řešení. Deklarace vnímá a odráží i blížící se volby do Evropského parlamentu. Další novinky zazněly z oblasti implementace programového období 2021–2027 a pravidelné informace pak z jednání komisí a pracovních skupin. Nejvíce pozornosti bylo věnováno jednání pracovní skupiny k RUD, které podal Tibor Švec a kde se nejprve řešilo především to, jak si PS představuje základní teze pro zpracování nového RUD. PS se shodla na začlenění chybějících prvků, zejména prvku motivačního – a to podíl na dani z příjmu fyzických osob pracujících v daném místě. Druhé jednání bylo zaměřeno na posouzení rozdělení sdílených daní u čtyř největších měst nadregionálního významu oproti ostatním městům. PS nerozporuje těmto městům nárok na vyšší příspěvek daní na jednoho občana, ale je nutné nastavit celkově nové koeficienty přepočtu.

Při aktuální legislativě byly vypíchnuty tři podstatné věci: 1. ministru Bartošovi byl zaslán dopis, ve kterém Svaz žádá o informace k postupu v digitalizaci stavebního řízení. 2. pozměňovací návrh k Lex OZE II – požadavek, aby v rámci energetických společenství hlasovací práva obcí, DSO a příspěvkových organizací nebyla omezena 10% a 3. novela zákona o obcích, kde se počítá s automatickou valorizací odměn zastupitelů s tím, že navýšení k 1. 1. 2024 by mělo být cca 8%.

Dále se na Předsednictvu hovořilo o existenci a činnosti Národní sportovní agentury – Svaz bude iniciovat společné jednání, o podepsaném memorandu s Generálním finančním ředitelstvím ČR – viz str. 4, o plánovaném podpisu memoranda s Českou bankovní asociací (*bylo podepsáno následně 15. 11. – viz krátké zprávy*), navrženy byly termíny zasedání Rady a Předsednictva pro rok 2024 a zhodnocen byl první ročník Energetické konference, který se setkal s velmi pozitivním ohlasem nejen ze strany účastníků (*podrobnější ohlednutí za konáním konference viz str. 12–22*), a proto bylo rozhodnuto o uspořádání druhého ročníku v příštím roce, opět v podzimním termínu.

V rámci diskuse byla mimo jiné projednávána další spolupráce s advokátní kanceláří KVB, která pro Svaz vykonává právní poradnu. Na další spolupráci se všichni přítomní shodli, smlouva byla prozatím prodloužena o šest měsíců. Platformu právní poradny je třeba nově nastavit a služby do budoucna reformovat. Svaz uvažuje o vzniku právní „aliance“, pro kterou připravuje právní rámec jejího fungování.

Druhým hostem jednání byl Martin Švehlík ze Stavební správy vysokorychlostních tratí (SSVRT), který krátce informoval o jejich projektu a o tom, jaký dopad by mohl mít do území.

Závěrem byla projednávána otázka volby krajských předsedů (požadavek na jejich ustavení vychází ze Stanov schválených na Sněmu v roce 2019, vzhledem ke covidu ale bylo odloženo – prezenčně se nekonala krajská setkání). Na letošním XIX. sněmu Svazu bylo zvoleno nové složení Rady, na ustavení krajských předsedů ale zatím není zcela jednotný názor, bližší komunikace se členy Svazu je možné řešit i jinými způsoby. Na příštím jednání Rady se o regionální struktuře Svazu bude dále diskutovat.

Komise pro kohezní politiku, 24. listopadu 2023, Praha

Komise pro kohezní politiku projednala přípravné kroky k nastavení budoucího programového období EU po roce 2027. Diskuse se zaměřila na různé aspekty budoucnosti kohezní politiky, jako je možnost aplikace prvků RRF do politiky soudržnosti, otázka centralizace versus decentralizace ve víceletém finančním rámci či forma podpory regionů. Komise kladla důraz na uplatnění strategického přístupu při formování politiky soudržnosti s cílem zajistit podporu všech typů regionů a zachování základních principů, jako je vyrovnání rozdílů mezi regiony a důsledné uplatňování principu partnerství a místně orientovaného přístupu. Dále se jednání soustředilo na přípravu programového období 2028+ na národní úrovni, kde je důležité zapojení Svazu a jeho členů do diskusí a aktivit týkajících se budoucí politiky soudržnosti. Členové komise byli seznámeni s aktuální fází realizované Analýzy potřeb měst a obcí v kontextu budoucí kohezní politiky, která má poskytnout konkrétní data pro tvorbu stanoviska Svazu a přípravu na vyjednávání o budoucí podobě evropských fondů.

Komise pro zahraniční spolupráci, 24. listopadu 2023, Praha

Jednání Komise se zaměřilo na aktuální události a plánované aktivity v rámci evropských institucí a organizací. Diskutovalo se o programu plenárního zasedání Evropského výboru regionů (EVR), aktivitách české delegace a připravovaných stanoviscích, např. k budoucnosti kohezní politiky po r. 2027. Komise také projednala aktivity Kongresu místních a regionálních samospráv Rady Evropy a Rady evropských obcí a regionů (CEMR).

Další část se věnovala aktivitám Svazu v oblasti zahraniční rozvojové spolupráce, zejména v kontextu Ukrajiny. Komise byla informována o krocích při přípravě nového projektu Svazu v rámci programu ERASMUS+, zacíleného na posilování kapacit pro ukrajinské partnery z měst a obcí. Členové komise byli informováni o jednání Pracovní skupiny Evropského výboru regionů pro Ukrajinu ve Lvově a jeho výstupech.

Dalším tématem jednání byla příprava jednání Politického výboru CEMR v Praze ve dnech 6.–7. 12., kde proběhne diskuze např. o implementaci politiky Zelené dohody pro Evropu v kontextu aktuálních výzev a událostí. V rámci tohoto jednání bude také 7. 12. slavnostně schválena a podepsána tzv. Pražská deklarace.

Adaptterra Awards 2023 zná své oceněné a Svaz měst a obcí u toho nechyběl ani letos

Soutěž Adaptterra Awards, tentokrát s podtitulem „Posílení ochrany stromů ve městě“, i letos ocenila nejlepší projekty zaměřující se na opatření ke změně klimatu. Přihlašovatelé nejlepších projektů mohli opět získat zajímavé finanční dary. Ocenění byla předána 1. listopadu 2023 v rámci stejnojmenné konference. Svaz soutěž znovu podpořil. Na slavnostním předávání ocenění ho reprezentovala výkonná ředitelka Radka Vladyková.

Vlastníci, investoři, projektanti nebo realizátoři mohli do soutěže přihlásit své projekty, které představují zajímavá adaptační opatření na klimatickou změnu. Soutěž má čtyři kategorie. Přihlašovatelé si zvolili a do přihlášky uvedli kategorii, do které dle jejich názoru projekt patří. V hlavních kategoriích zvítězily tyto projekty:

- Volná krajina – Regenerace půdy a krajiny Jagava Permafarmy

- Pracovní prostředí – Modernizace vozovny Slovany v Plzni
- Náš domov – Green Port Strašnice
- Zastavěná území & Cena sympatie – Obnova lesoparku Čertova rokle v Brně-Lesné

Do pátého ročníku soutěže se letos přihlásilo 115 inspirativních projektů z celé České republiky. Odborná porota vybrala 21 finalistů, které si můžete prohlédnout v databázi dobré praxe nebo v novém katalogu. Veškeré informace a kompletní výpis vítězů naleznete na stránkách pořadatele www.adapterraawards.cz. Soutěž Adaptterra Awards organizuje Nadace Partnerství ve spolupráci s Integra Consulting jako odborným partnerem v rámci nového projektu ADAPTRegion, jehož je Svaz měst a obcí strategickým partnerem.

Autor fotografií:

Nadace Partnerství – Adaptterra Awards (Vojta Herout)

Zapojte se, i vaši spoluobčané, do fotografické soutěže „Poznej českou zemi a sám sebe“

Cesta Česka, spolek věnující se podpoře českých tradic, zřizování poutních stezek, propagaci putování a organizaci mimoškolních aktivit pro děti a mládež, vyhlásil fotografickou soutěž. Soutěž s názvem „Poznej českou zemi a sám sebe“ je určena široké veřejnosti. **Zúčastnit se může každý, kdo nejpozději do 31. ledna 2024 zašle fotografii s tématem putování po poutní cestě Blaník–Říp či poutní cestě Říp–Blaník.** Autoři 13 nejlepších fotografií získají dárkový balíček a vítězné snímky budou otištěny v nástěnném kalendáři Cesta Česka. Křest kalendáře a setkání s autory vybraných fotografií se uskuteční na jednodenní akci Poutí Českého Anděla 2024 v obci Ctiněves. Výtěžek z prodeje kalendářů využije spolek na financování projektů poutních cest.

Fotografická soutěž je určena široké veřejnosti a zejména poutníkům, kteří se chtějí podílet o jedinečné momenty ze svého putování. Hlavním cílem je představit poutní cesty pohledem poutníků, kteří zachytili neobyčejnou atmosféru místa a konkrétní okamžik na své cestě, a rozšířit tak povědomí o existenci poutních cest tohoto typu a možnosti putování po naší zemi.

Poutní cesty

Cesta Česka otevřela v roce 2019 první **Poutní cestu Blaník–Říp**, jejíž trasa o délce 200 kilometrů vede východně od Prahy, propojuje dva bájně vrcholy a je rozdělena do sedmi etap se sedmi tématy k zamyšlení. Mezi hlavní místa zde patří například Blaník, Český Šternberk, Sázava, Kouřim, Sadská, Stará Boleslav, Mělník a Říp. V září 2022 byla otevřena druhá trasa **Poutní cesta Říp–Blaník**, vedoucí západně od Prahy a uzavírající pomyslný kruh okolo Prahy. Tato stezka měří necelých 300 kilometrů, je rozdělena do čtyř etap a každá etapa nese samostat-

FOTOGRAFICKÁ SOUTĚŽ POUTNÍKŮ

Poznej českou zemi a sám sebe

Z NEJLEPŠÍCH 13 FOTOGRAFIÍ VZNIKNE NÁSTĚNNÝ KALENDÁŘ NA ROK 25

📌 Vyhlášení 1. ročníku fotografické soutěže

📌 Jaké fotografie zaslat?

- > s tématem putování po poutních cestách Blaník–Říp a Říp–Blaník
- > elektronicky ve formátu JPG nebo TIF
- > o velikosti delší strany minimálně 800 pixelů
- > orientované na sítu
- > s popisem podle podmínek soutěže

📌 Kam snímky poslat?

- > fotografie zasíláte přes elektronický formulář na www.cestaceska.cz
- > maximálně 2 fotografie od 1 autora
- > ke každému snímku je potřeba vyplnit jedna přihlášku

📌 Uzávěrka soutěže je ve středu 31. 1. 2024

- > z fotografií splňujících podmínky soutěže vybere odborná porota 36
- > o 36 postupovacích místech rozhodne ve 4 kolech hlasování veřejnost
- > po 4 týdny, tedy k 9 soustředěním fotografiím Trojčného období proběhne hlasování na www.cestaceska.cz
- > každý týden přejde 3 vítězné fotografie, z nichž bude sestaven nástěnný kalendář A3
- > titulní strana kalendáře vybere spolek Cesta Česka
- > křest kalendáře se uskuteční na Poutí Českého Anděla 18. 5. 2024 ve Ctiněvesi
- > autoři vítězných fotografií čeká dárkový balíček a výsisk kalendáře
- > výtěžek z prodeje kalendářů bude využit na financování projektů poutních cest
- > všechny soutěžní snímky budou zveřejněny s menším autorem na www.cestaceska.cz

Podrobná pravidla soutěže naleznete na stránkách www.cestaceska.cz

né téma doprovázené otázkami důležitými pro každého bez ohledu na náboženství či kulturu. Hlavními místy jsou Libušín, Křivoklát, Beroun, Svätý Jan pod Skalou, Karlštejn, Mníšek pod Brdy, Kamýk nad Vltavou, Sedlec-Prčice, Miličín a Velký Blaník.

Poutní cesty připravil spolek společně s Klubem českých turistů, který spolupracoval při plánování trasy a zajistil výrobu a instalaci tabulek. V obci Ctiněves, kudy vedou obě poutní cesty, se každoročně v sobotu okolo 20. května koná **Poutí Českého Anděla**. Tato jednodenní akce je určená pro širokou veřejnost a je vhodná i pro rodiny s dětmi.

Více informací o soutěži a zároveň formulář pro přihlášení fotografií naleznete na adrese: <https://www.cestaceska.cz/cs/soutez-1.html>.

V letošním roce byl jako „Osobnost venkova“ oceněn Eduard Kavala

„Síň slávy“ Senátu letos opět hostila akci vyhlášení „Osobnosti venkova 2023“. V pátek 10. listopadu 2023 bylo ocenění předáno Eduardu Kavalovi za přítomnosti předsedy Senátu Miloše Vystrčila, několika dalších senátorů a dalších významných osobností včetně jeho rodiny a zástupců Svazu měst a obcí, Sdružení místních samospráv, Spolku pro obnovu venkova a Národního divadla.

Eduard Kavala stále působí jako starosta obce Běloutín v Olomouckém kraji, a to již od roku 1990. Pro svou obec a obecně český venkov učinil za dobu svého života řadu záslužných skutků, včetně provedení mnoha rekonstrukcí a budování nové

infrastruktury v Běloutíně. Dosud je členem Komory obcí Svazu a působil i jako její místopředseda. Byl aktivní také při samotném založení Svazu. Nyní již řadu let působí ve vedení Spolku pro obnovu venkova. Aktivně se angažuje také v pořádání soutěže Vesnice roku.

Po absolvování Pedagogické fakulty v Ostravě působil jako učitel na základní škole v Běloutíně. Mezi jeho velké záliby patří zpěv, s pěveckým sborem Chorus Ostrava procestoval mnoho částí světa.

K jeho ocenění velmi blahopřejeme!

